

Schola Europaea

Office of the Secretary-General

Pedagogical Development Unit

Ref: 2017-07-D-6-et-2

Orig.: ET

**Eesti keele (emakeelena) ainekava eelkoolile ja
nooremale kooliastmele**

Estonian Language 1 Syllabus – Nursery and Primary

**APPROVED BY THE JOINT TEACHING COMMITTEE AT ITS MEETING OF 12 AND
13 OCTOBER 2017 IN BRUSSELS**

Immediate entry into force on 14 October 2017

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
Introduction.....	4
Introduction.....	5
Einleitung.....	7
1. EUROOPA KOOLIDE ÜLDEESMÄRGID / GENERAL OBJECTIVES OF THE EUROPEAN SCHOOLS.....	9
2. EESTI KEELE ÕPETAMISE ÜLDALUSED	10
2.1 Üldeesmärgid.....	10
2.2 Eesti keele õpetuse tähtsus.....	10
2.3 Üldpädevused	11
2.4 Õppimise käsitlus	12
2.5 Läbivad teemad.....	13
3 ÕPPESISU JA TAOTLETAVAD ÕPITULEMUSED EELKOOLIS	15
3.1 Õppesisu ja -tegevus	15
3.2 Taotletavad õpitulemused.....	16
4 ÕPPESISU JA TAOTLETAVAD ÕPITULEMUSED NOOREMAS KOOLIASTMES	17
4.1 klassi õppesisu ja oodatavad õpitulemused.....	17
4.2 klassi õppesisu ja oodatavad õpitulemused.....	21
4.3 klassi õppesisu ja oodatavad õpitulemused.....	26
4.4 klassi õppesisu ja oodatavad õpitulemused.....	32
4.5 klassi eesti keele ja kirjanduse õppesisu ja oodatavad õpitulemused.....	37
5 HINDAMINE	45
5.1 Hindamise alus ja eesmärgid.....	45
5.2 Hindamise kord.....	45
5.3 Hindamine eelkoolis	45
5.4 Hindamine nooremas kooliastmes.....	46
6 LISAD	47
Lisa 1.....	47
LISA 2.....	50

SISSEJUHATUS

Käesolev eesti keele kui emakeele ainekava Euroopa Koolide eelkooli ja noorema kooliastme õpilastele on eelmise ainekava (2012-01-D-32-et-2) muudetud ja täiendatud versioon. Ainekavas on tehtud nii sisulisi kui ka struktuurilisi muudatusi:

- on koostatud eraldi ainekava eelkoolile ja nooremale kooliastmele ning vanemale kooliastmele;
- on lisatud üldpädevustel põhinevad eesmärgid;
- lisadena on esitatud noorema kooliastme lõpuklassi (P5) õpioskuste kirjeldused ja lapse individuaalse arengu kaart eelkoolile.

Ainekava koostamisel on arvestatud Euroopa Koolide kehtestatud kohustuslikku ainekavade struktuuri (2011-09-D-47-en-3: *New structure for all syllabuses in the system of the European schools*).

Ainekava on kooskõlas Eesti riiklike õppekavadega. Noorema kooliastme eesti keele ainekava aluseks on „Põhikooli riiklik õppekava” (Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1). Eelkooli eesti keele õppe alusdokumendid on „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava” (Vabariigi Valitsuse 29.05.2008. a määrus nr 87) ja Euroopa Koolide eelkooli õppekava „Early Education Curriculum” (Ref: 2011-01-D-15-en 3).

Euroopa Koolid on haridusasutused, mis on loodud Euroopa Liidu institutsioonide töötajate laste koolitamiseks eelkoolis ning nooremas ja vanemas kooliastmes. Euroopa Koolide aluspõhimõtteks on emakeelse õppe võimaldamine.

Euroopa Koolide eesti keele ainekava on mõeldud eesti keele kui emakeele (L1) õpetamiseks õpilastele, kes õpivad kas eestikeelses sektsioonis või emakeelse sektsioonita õpilastena (SWALS ehk *Students Without a Language Section*) inglis-, prantsus- või saksa keelses sektsioonis. Eesti keele õpe võib toimuda klassis, väikeses rühmas või individuaalselt. Käesolev ainekava on mõeldud kõikidele eri tüüpi Euroopa Koolidele, kus õpetatakse eesti keelt emakeelena (L1).

Euroopa Koolides eesti keelt emakeelena (L1) õppivad õpilased on väga erineva kultuurilise ja keelelise taustaga. Mõned neist on alustanud kooliteed Eestis, teistel on kogu õppimiskogemus saadud väljaspool Eestit. Euroopa Koolides alustavad õpilased noorema kooliastme 1. klassis õppimist enamasti 5–6-aastaselt, kuid Eestis lähevad lapsed kooli 7-aastaselt. Eesti keele ainekava võimaldab arvestada õpilase individuaalsust ning tema vanuselist, keelelist ja kultuurilist tausta. Vajaduse korral võib õpilasele esitada selles ainekavas sätestatud õpitulemustest erinevaid, s.t madalamaid või kõrgemaid nõudeid. Käesolevas ainekavas ei käsitleta hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldust.

Eesti keele ainekava läbimise võimalused on kooliti erinevad, sõltudes õppeaine nädalatundide arvust. Käsitletavate teemade ja autorite lõpliku valiku teeb õpetaja, arvestades õpilaste vajadusi ja kooli võimalusi.

Introduction

The following Estonian Language 1 (L1) syllabus for the nursery and primary cycle is the revised and amended version of the previous Estonian L1 syllabus (2012-01-D-32-et-2). The syllabus is based on the guidance set out in the Structure for all syllabuses in the system of the European Schools (2011-09-D-47-ne-3) and it has several structural and content based changes such as:

- separate syllabuses for nursery and primary cycle and for secondary cycle;
- competence-based objectives;
- a record of the child's development for nursery cycle and attainment descriptors at the end of primary cycle (P5).

The basis of the current syllabus for primary cycle is “The National Curriculum for Basic Schools” (Ref: Government Regulation No. 1 of 6 January, 2011). The source documents of the syllabus of the nursery level are “The National Curriculum for Pre-School Child Care Institution” (Ref: Government Regulation No. 87 of 29 May, 2008) and “The Early Education Curriculum” of the European Schools (Ref: 2011-01-D-15-en 3).

The European Schools are the educational institutions set up for the children of the members of the EU institutions staff, aiming to provide multilingual and multicultural education for pupils enrolled in the nursery, primary and secondary levels. The fundamental principle of the European Schools is to ensure that children are taught in their mother tongue.

The Estonian L1 syllabus of the European Schools is intended for teaching the Estonian language as mother tongue for students of the Estonian language section or Estonian students as the SWALS students (student without a language section) in the English, German or French section. Teaching of the Estonian L1 can take place in a class, small group, or individually. This syllabus is intended for all types of the European Schools where the Estonian language as a mother tongue is taught.

Children who study the Estonian language L1 in the European Schools have different backgrounds. Some of them have started their schooling in Estonia, while others have their learning experience only from abroad. In the European Schools system the pupils start attending school at the age of 5–6, while in Estonia at the age of 7. This syllabus allows taking into account the student's individuality, their age, cultural and linguistic background. If necessary, the student can be given higher or lower requirements of learning outcomes than those outlined in this syllabus. This syllabus does not describe the organisation of studies for the students with special needs.

The possibilities of completing this syllabus vary from school to school, depending on the number of lessons of the subject per week. The final decision on the themes and authors covered is made by the teacher, taking into account the students' needs and the means of the school.

Introduction

Le présent programme de langue estonienne (langue maternelle) des Écoles européennes pour les élèves des cycles maternel et primaire est une version modifiée et complétée du programme précédent (2012-01-D-32-et-2). Le programme a subi des modifications aussi bien par rapport à son contenu que par rapport à sa structure :

- un programme séparé pour les cycles maternel et primaire et pour le cycle secondaire ;
- des objectifs de compétences générales ont été ajoutés ;
- les descriptions des compétences d'apprentissage pour la dernière classe du cycle primaire (P5) et la fiche de développement individuel de l'enfant pour le cycle maternel sont données en annexes.

•
Le programme prend en compte la structure obligatoire validée par les écoles européennes pour l'élaboration des programmes (2011-09-D-47-fr-3 : *Nouvelle structure pour tous les programmes au sein du système des écoles européennes*).

Le programme respecte les programmes nationaux en vigueur en Estonie. Le programme du cycle primaire est basé sur le décret « Põhikooli riiklik õppekava » ('Programme national de l'école de base', décret du gouvernement estonien n° 1 du 06.01.2011). Les documents de base pour l'enseignement de l'estonien au cycle maternel sont « Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava » ('Programme national pour les établissements préscolaires', décret du gouvernement estonien n° 87 du 29.05.2008) ainsi que le programme du cycle maternel des écoles européennes « Early Education Curriculum » (Réf. : 2011-01-D-15-en 3).

Les écoles européennes sont des établissements d'enseignement qui ont été créés pour dispenser un enseignement des cycles maternel, primaire et secondaire aux enfants des personnels des institutions européennes. Le principe de base des écoles européennes est de garantir aux enfants un enseignement dans leur langue maternelle.

Le programme d'estonien des écoles européennes est prévu pour enseigner l'estonien comme langue maternelle (L1) aux enfants qui suivent leur scolarité dans une section de langue estonienne ou dans une section anglaise, française ou allemande en tant que SWALS (*Students Without a Language Section* ; élèves sans section linguistique). L'enseignement de la langue estonienne peut être dispensé en classe, dans un petit groupe ou individuellement. Le présent programme convient à tout type d'école européenne où on enseigne l'estonien comme langue maternelle (L1).

Les élèves apprenant l'estonien comme langue maternelle (L1) dans les écoles européennes viennent des milieux culturels et linguistiques très différents. Certains élèves ont commencé leur scolarité en Estonie, d'autres ont fait tout leur apprentissage en dehors de l'Estonie. Dans les écoles européennes, les élèves entrent en première classe du cycle primaire le plus souvent à l'âge de 5 ou 6 ans, tandis qu'en Estonie, la scolarité commence à l'âge de 7 ans. Le programme de l'estonien permet de prendre en compte la personnalité de chaque élève ainsi que son âge et son milieu linguistique et culturel. Si besoin, il est possible d'adapter les exigences prévues par le programme, c'est-à-dire les revoir en baisse ou en hausse. L'organisation de l'enseignement pour les élèves à besoins éducatifs particuliers n'est pas abordée dans le cadre du présent programme.

Les possibilités pour suivre le programme de l'estonien varient selon les écoles et dépendent du nombre de cours par semaine. Le choix final quant aux sujets et aux auteurs à traiter appartient à l'enseignant, qui prend en compte les besoins de ses élèves ainsi que les possibilités offertes par l'école.

Einleitung

Dieser Lehrplan Estnisch (als Muttersprache) der Europäischen Schulen für die Schüler der Vorschule und Primarstufe ist eine veränderte und ergänzte Fassung des Lehrplans Estnisch (2012-01-D-32-et-2). Im Lehrplan wurden sowohl inhaltliche als auch strukturelle Veränderungen vorgenommen:

- es gibt einen separaten Lehrplan für die Vorschule und Primarstufe und einen für die Sekundarstufe;
- die auf allgemeinen Kompetenzen beruhenden Ziele sind hinzugefügt;
- als Anlagen sind die Beschreibungen der Lernkompetenzen der Abschlussklasse der Primarstufe (P5) und die Karte der individuellen Entwicklung des Kindes beigelegt.
-

Bei der Zusammenstellung des Lehrplans wurde die obligatorische Struktur für die Zusammenstellung der Lehrpläne der Europäischen Schulen (2011-09-D-47-en-3: *New structure for all syllabuses in the system of the European schools*) berücksichtigt.

Der Lehrplan ist im Einklang mit den staatlichen Lehrplänen Estlands. Als Grundlage des Lehrplans Estnisch für die Primarstufe dient „Der staatliche Lehrplan für die Hauptschule“ (Verordnung Nr. 1 der Regierung der Republik vom 06.01.2011). Als Basisdokumente des Lehrplans Estnisch für die Vorschule dienen „Der staatliche Lehrplan für die Vorschuleinrichtungen“ (Verordnung Nr. 87 der Regierung der Republik vom 29.05.2008) und der Lehrplan für die Vorschule der Europäischen Schulen „Early Education Curriculum“ (Ref: 2011-01-D-15-en 3).

Die Europäischen Schulen sind Bildungseinrichtungen, die gegründet wurden, um die Kinder, deren Eltern in europäischen Institutionen arbeiten, in der Vorschule, Primar- und Sekundarstufe zu unterrichten. Das Grundprinzip der Europäischen Schulen besteht darin, einen Unterricht in der eigenen Muttersprache zu gewährleisten.

Der Lehrplan Estnisch der Europäischen Schulen ist für den Unterricht Estnisch als Muttersprache (L1) für diejenigen Schüler vorgesehen, die in der estnischen Sprachabteilung oder als SWALS-Schüler (*Students Without a Language Section*) in der englischen, französischen oder deutschen Sprachabteilung lernen. Estnischunterricht kann in einer Klasse, in einer kleinen Gruppe oder individuell stattfinden. Dieser Lehrplan ist für alle Europäischen Schulen von verschiedenen Typs vorgesehen, in denen Estnisch als Muttersprache (L1) unterrichtet wird.

In den Europäischen Schulen sind Schüler, die Estnisch als Muttersprache (L1) lernen, mit sehr unterschiedlichem Hintergrund. Manche Schüler haben ihren Schulweg in Estland angetreten, die anderen haben ihre Schulerfahrungen außerhalb Estland bekommen. In den Europäischen Schulen beginnen die Schüler das Lernen in der 1. Klasse der Primarstufe meistens mit 5–6 Jahren, aber in Estland gehen die Kinder mit 7 Jahren in die Schule. Der Lehrplan Estnisch ermöglicht, dass die Individualität des Schülers und sein altersmäßiger, sprachlicher und kultureller Hintergrund berücksichtigt werden. Bei Bedarf können dem Schüler unterschiedliche Anforderungen von denen im Lehrplan, d. h. niedrigere oder höhere Anforderungen gestellt werden. In diesem Lehrplan wird die Organisation von Unterricht für Schüler mit besonderen Bedürfnissen nicht behandelt.

Die Möglichkeiten zum Absolvieren des Lehrplans sind in den Schulen unterschiedlich und hängen von der Zahl der Unterrichtsstunden in der Woche ab. Die endgültige Wahl bezüglich der

zu behandelnden Themen und Autoren trifft der Lehrer unter Berücksichtigung von Bedürfnissen der Schüler und Möglichkeiten der Schule.

1. EUROOPA KOOLIDE ÜLDEESMÄRGID / GENERAL OBJECTIVES OF THE EUROPEAN SCHOOLS

The European Schools have the two objectives of providing formal education and of encouraging pupils' personal development in a wider social and cultural context. Formal education involves the acquisition of competences (knowledge, skills and attitudes) across a range of domains. Personal development takes place in a variety of spiritual, moral, social and cultural contexts. It involves an awareness of appropriate behaviour, an understanding of the environment in which pupils live, and a development of their individual identity.

These two objectives are nurtured in the context of an enhanced awareness of the richness of European culture. Awareness and experience of a shared European life should lead pupils towards a greater respect for the traditions of each individual country and region in Europe, while developing and preserving their own national identities.

The pupils of the European Schools are future citizens of Europe and the world. As such, they need a range of competences if they are to meet the challenges of a rapidly-changing world. In 2006 the European Council and European Parliament adopted a European Framework for Key Competences for Lifelong Learning. It identifies eight key competences which all individuals need for personal fulfilment and development, for active citizenship, for social inclusion and for employment:

1. Communication in the mother tongue
2. Communication in foreign languages
3. Mathematical competence and basic competences in science and technology
4. Digital competence
5. Learning to learn
6. Social and civic competences
7. Sense of initiative and entrepreneurship
8. Cultural awareness and expression

The European Schools' syllabuses seek to develop all of these key competences in the pupils.

2. EESTI KEELE ÕPETAMISE ÜLDALUSED

2.1 Üldeesmärgid

Euroopa Koolide õppe-kasvatustegevusel on kaks üldist eesmärki: ühelt poolt pakkuda õpilasele aineõpetust ning teisalt toetada iga õpilase vaimset, kõlblist, sotsiaalset ja kultuurilist arengut. Need kaks eesmärki on olulised, et tõsta õpilase teadlikkust Euroopa keelelis-kultuurilisest mitmekesisusest. Õppe- ja kasvatustegevus kujundab õpilases austava suhtumise Euroopa iga riigi traditsioonidesse ja eripärasse, samas säilitades ja väärtustades tema enese identiteeti.

Euroopa Koolide eesti keele õppe ja kasvatus üldeesmärk on kujundada isiksust, kes

- 1) väärtustab eesti keelt, kirjandust ja rahvapärimust kui rahvuskultuuri kandjat ning avaliku suhtluse vahendit; suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- 2) teadvustab keeleoskust (L1) õpioskuste alusena ja oma identiteedi osana; kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
- 3) omandab õigekirjaoskuse ja põhiteadmised keelest, tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasiõppimisel ja töötamisel;
- 4) väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris välja kujunenud keelekasutustavasid;
- 5) õpib asjakohaselt kasutama eri suhtluskanaleid; arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- 6) õpib tundma eri tekstiliike, nende seoseid ja kasutamisevõimalusi; arendab tekstiga töötamise oskusi nii tekstide vastuvõtja, analüüsija kui ka loojana;
- 7) oskab õppida, tajub õppimist kui protsessi ning vastutab selle tulemuslikkuse eest;
- 8) leiab teavet eri allikatest, kasutab sõna- ja käsiraamatuid, sh elektroonilisi; mõtleb kriitiliselt ning oskab analüüsida, järeldada ja põhjendada;
- 9) tunneb end oma rahva liikmena, kodanikuna, seotuna Euroopa ja kogu inimkonnaga; orienteerub kooli asukohamaa ja eesti kultuuritraditsioonides;
- 10) suudab kujundada ja väljendada isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste seisukohti;
- 11) oskab kasutada uuenevat digitehnoloogiat, leida ja säilitada teavet digivahendite abil; osaleb digitaalses sisuloomes, kasutab probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid; teeb koostööd erinevates digikeskkondades ja on teadlik digikeskkonna ohtudest;
- 12) suudab ideid luua ja ellu viia; näeb probleeme ja leiab neile lahendusi; on loov ja algatusvõimeline ning seab eesmärged ja vastutab tulemuste eest.

2.2 Eesti keele õpetuse tähtsus

Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja ning selle valdamine kõnes ja kirjas on inimese mõtlemisvõime kujunemise, vaimse arengu ning sotsialiseerumise alus. Emakeele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes.

Eesti keel kannab edasi eesti kultuuri. Oma keel ja kultuur on rahvuse säilimise ja kestmise tingimus. Eesti keele hea valdamine loob eeldused eesti kultuuri tundmaõppimiseks ja väärtustamiseks.

Aineõpetuses omandatakse teadmisi keelest ja kirjandusest ning oskus ja vilumus lugeda, kirjutada ja suhelda. Teadmiste ja kogemuste alusel kujuneb õpilasest teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ning suhtleja.

Kirjandusõpetusel on oluline roll õpilase maailmapildi, esteetiliste ja eetiliste tõekspidamiste ning loovuse kujunemisel.

Teises keele- ja kultuurikeskkonnas elades on eesti keele (L1) ja kultuuri õppimisel ning õpetamisel eriline tähtsus.

Kooli ja kodu koostöös püütakse õpilasele tagada võimalused saada osa emakeelsest kultuurielust.

2.3 Üldpädevused

Õpetuse ja kasvatusena taotletakse järgmiste üldpädevuste kujunemist.

1) Kultuuri- ja väärtuspädevus

Õpilases kujundatakse kõlbelisi ja esteetilis-emotsionaalseid väärtusi ning mõtestatakse nii oma kui ka teiste maade ja rahvaste kultuuripärandi olulisust. Õpetuses rõhutatakse vaimseid ja kultuuriväärtusi: eesti keele kui rahvuskultuuri kandja tähtsust, keeleoskust kui inimese identiteedi olulist osa; väärtustatakse funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh digikeskkonda ja meediasse.

2) Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Meeskonnatöoga kujundatakse koostööoskust, julgustatakse arvamust avaldama, kaaslaste ideid tunnustama ja teistega arvestama ning ühiseid seisukohti otsima; kujundatakse oskust suhelda eetiliselt, olusid arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas, tuginedes demokraatlikele väärtustele.

3) Enesemääratluspädevus

Toetatakse õpilase positiivse minapildi kujunemist. Õpiolukordades luuakse võimalused iseenda mõistmiseks, sh oma tugevate ja nõrkade külgede teadvustamiseks. Loovülesannete kaudu tuuakse esile õpilaste eripära ja anded ning toetatakse maailmavaate kujunemist ja teadlikku karjäärivalikut.

4) Õpipädevus

Suunatakse õpilast planeerima oma õppimist, organiseerima õpikeskkonda, hankima õppimiseks vajaminevat teavet, järgima õpiplaani ja kasutama õpioskusi elukestvas õppes. Arendatakse kuulamis-, kirjutamis-, kõnelemis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, erinevatest allikatest teabe hankimist ja kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist. Kujuneb aktiivne õppiija.

5) Suhtluspädevus

Kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suhtluspartneri ning tema suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, suhtluspartneriga arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamist ja põhjendamist oskust. Pannakse alus õpilaste arutlemis- ja väitlemisoskusele.

6) Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

Teabetekstidega arendatakse oskust lugeda teabegraafikat või visuaalset infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ja diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada.

Õpitakse eristama teaduslikku teavet ilukirjanduslikust ja populaarteaduslikust ning kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel.

7) Ettevõtlikkuspädevus

Kujundatakse suutlikkust ideid luua ja ellu viia, näha probleeme ja leida neile lahendusi, olla loov ja algatusvõimeline, seada eesmärgid, hinnata riske ning vastutada tulemuste eest. Ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse eakohaste probleemide arutamise ja neile lahenduste otsimisega, sh projektõppega.

8) Digipädevus

Kujundatakse oskust kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja -võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

2.4 Õppimise käsitlus

Eelkoolis käsitletakse õppimist kui terviklikku õppe- ja kasvatustegevuste protsessi, kus kesksel kohal on lapsed, nende kogemused ja tegevused. Eelkooliealiste laste jaoks on oluline mängu kaudu õppimine, mis hõlmab matkimist, vaatlemist, uurimist, katsetamist, suhtlemist, harjutamist jms mängulist tegevust. Õppimise viisiks on aktiivne ja eesmärgipärane tegevustesse kaasatus, mis võimaldab lastel uusi kogemusi oma teadmiste, motivatsioonile, õpi- ja tööharjumustele tuginedes läbi töötada ja tõlgendada. Õpiprotsess hõlmab nii iseseisvat kui ka kollektiivset probleemide lahendamist. Uutesse õpiülesannetesse suhtutakse julgelt ja loovalt, eesmärk on säilitada õppimisrõõm ja -entusiasm.

Nooremas kooliastmes käsitletakse õppimist kui selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiem elukeskkond. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslaste ja ennat hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus.

Nooremas kooliastmes õpetatakse ja arendatakse õpilase kõiki keelelisi osakusi, milleks on:

- kuulamine ja arusaamine,
- rääkimine,
- lugemine ja arusaamine,
- kirjutamine (kirjatehnika ja kirjalik tekstiloome),

- õigekeelsus (normikohane keelekasutus).

Õpet kavandades ja ellu viies

- 1) peetakse silmas õppekava alusväärtusi, üldpädevusi, õppeaine eesmärgi ja õpitulemusi ning lõimingut läbivate teemadega;
- 2) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
- 3) arvestatakse, et õpilase õpekoormus oleks ea- ja jõukohane;
- 4) võimaldatakse õppida üksi ja koos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 5) võimaldatakse õpilasele mitmekesiseid kogemusi erinevates kultuurivaldkondades;
- 6) luuakse võimalusi õppimiseks ja toimetulekuks koolisisestes sotsiaalsetes suhetes;
- 7) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, õpimapi ja uurimistöo koostamist, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, projektõpet, õppekäike jms);
- 8) kasutatakse asjakohaseid hindamisviise ja -meetodeid;
- 9) laiendatakse õpikeskkonda: arvutiklass, muuseum, näitus, teater, raamatukogu;
- 10) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilasel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures tema individuaalset võimekust.

2.5 Läbivad teemad

Aineülelised läbivad teemad on:

- 1) **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- 3) **elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
- 4) **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning on jätkusuutlikkust väärtustades valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu probleemidele;
- 5) **teabekeskond** – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;

- 6) **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning aitama kaasa tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- 7) **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – toetatakse õpilase aktiivset ellusuhtumist, algatusvõimet, oskust seada eesmärged, hinnata riske ja vastutada tulemuste eest, märgata ühiskonna probleeme ning otsida neile lahendusi;
- 8) **tehnoloogia ja innovatsioon** – toetatakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises õpi-, elu- ja töökeskkonnas.

Läbivaid teemasid „Väärtused ja kõlblus” ning „Kultuuriline identiteet” käsitletakse ilukirjandust ning kultuuriteemalisi teabetekste lugedes ja analüüsis, nende üle arutledes ning nende põhjal kirjutades.

Läbivate teemade „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” ning „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” eesmärgiseadega on kooskõlas kõik ainevaldkonnas taotletavad pädevused: õpipädevus, funktsionaalne lugemisoskus, suuline ja kirjalik väljendusoskus ning tekstiloomine. Arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, suutlikkust oma arvamust kujundada ja väljendada, ideid luua ja ellu viia ning probleeme lahendada. Õppetegevus võimaldab õpilasel märgata oma ainespetsiifilisi kalduvusi ning arendada loomevõimet.

Läbivate teemade „Keskkond ja jätkusuutlik areng” ning „Tervis ja ohutus” käsitus taotleb õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, keskkonnateadlikuks, vastutustundlikuks ning tervist ja turvalisust väärtustavaks inimeseks. Nimetatud läbivaid teemasid käsitletakse teemakohaste tekstide, sh meediatekstide valiku ja analüüsi ning neis tõstatatud probleemide üle arutlemisega nii suuliselt kui ka kirjalikult.

Läbiva teema „Teabekeskond” käsitlemine hõlmab eri allikatest (sh internetist) teabe hankimist, selle teabe kriitilist hindamist ning kasutamist nii keeleteadmiste ja õppeteemakohaste teadmiste laiendamiseks kui ka tekstiloomes.

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine hõlmab oskust kasutada uuenevat digitehnoloogiat, mitmekesistab õppeprotsessi sisu ning võimaldab valida õppimise aega ja kohta.

3 ÕPPESISU JA TAOTLETAVAD ÕPITULEMUSED EELKOOLIS

3.1 Õppesisu ja -tegevus

Õppetöö planeerimise aluseks eelkoolis on Euroopa Koolide alushariduse õppekava (*Early Education Curriculum, Ref.: 2011-01-D-15-en-4*), eesti keele õpetamise aluseks on käesolev ainekava.

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja kooli koostöös. Õppe- ja kasvatustegevused on terviklikud ning erinevaid arenguvaldkondi ei eraldata. Käesolevas dokumendis ning ka igapäevases koolielus on lapsed, nende kogemused ja tegevused kesksel kohal.

Eelkool:

- valmistab lapsed ette õnnelikuks, tervislikuks, vastutustundlikuks ja edukaks eluks;
- arendab laste isiksust ja võimeid;
- toetab laste õpipotentsiaali;
- paneb aluse austusele teiste ja keskkonna vastu;
- austab ja hindab laste endi ja teiste kultuurilist ja sotsiaalset identiteeti ning selle väärtusi;
- väärtustab eesti kultuuritraditsioone;
- edendab euroopalikku vaimu.

Euroopa Koolide alushariduse õppekava eesmärgid määratlevad alushariduse sisu ja toetavad õpetaja tööd. Need on väljendatud minavormis õppekava alusidee kohaselt. Õppekavas esitatud valdkondade kirjeldused ja taotletavad õpitulemused aitavad õpetajatel ja lapsevanematel eesmäärke mõista ning tulemusi hinnata.

Õpimapp ja arengukaart annavad konkreetset teavet lapse arengu kohta ning täpsustavad õppe- ja kasvatustöö sisu. Taotletavad õpitulemused näitavad, mida enamik lapsi on võimelised saavutama.

Euroopa Koolide alushariduse õppekava põhisisu koosneb neljast valdkonnast:

- mina ja minu keha,
- mina isikuna,
- mina ja teised,
- mina ja maailm.

Õppetegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine: last õpetatakse keelelisi vahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- 2) peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käeline tegevus, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- 3) suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseeringute, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise ja muude tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesisest kirjandust, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;

- 4) õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- 5) mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid jmt.

3.2 Taotletavad õpitulemused

Kuulamine ja mõistmine	<ul style="list-style-type: none"> • kuulab ja reageerib kasvava tähelepanuga; • kuulab huviga uusi sõnu ja seostab neid ümbritseva keskkonnaga; • mõistab koolis kasutatavaid juhiseid ja väljendeid; • mõistab küsimusi ja reageerib neile kohaselt; • mõistab sõnade eile, täna, homme tähendusi; • tunneb ära riimuvad sõnad; • mõistab tavapäraseid suhtluses kasutatavaid sõnu (tervitusi, väljendeid, vabandusi, tänusõnu, kutseid jne).
Rääkimine	<ul style="list-style-type: none"> • hääldab sõnu õigesti; • kasutab tunnis õpitud väljendeid; • moodustab küsimusi ja vastuseid; • moodustab lihtsaid lauseid; • kordab ja moodustab lauseid kasvava keerukusega; • tutvustab ennast või kedagi teist; • kasutab igapäevaseid viisakusväljendeid (tervitusi, vabandusi, tänusõnu jne); • osaleb erinevates suhtlusolukordades; • räägib tuttavast sündmusest arusaadavalt; • esitab mõnd tunnis õpetatud luuletust või laulu; • jutustab lugu ümber, võttes arvesse tegelasi, tegevusi ja ajalist järjekorda; • oskab ja julgeb paluda selgitusi ja kordamist; • avaldab arvamust tunnis aset leidnud sündmuse või uudise kohta.
Lugemine ja mõistmine	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu; • tunneb kirja pildis ära mõned sõnad; • tunneb ära ja kasutab seinte peale pandud infot (nimed, ilm, nädalapäevad, kuud, aastaajad, nädala teemad jms); • oskab lugeda enda nime.
Kirjutamine	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb õigeid kirjutusvõtteid (kehahoid ja pliiatsivõte); • kirjutab oma nime; • tunneb huvi mõne oma pereliikme või sõbra nime kirjutama õppimise vastu; • kirjutab joonistähedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega; • suudab maha kirjutada lihtsamaid sõnu.
Keelekasutuse areng	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb kõiki eesti tähti ja häälikuid; • tajub hääliku asukohta sõnas; • tunneb ära ja oskab ise nimetada lihtsamaid riimuvaid sõnu; • suudab luua arusaadavaid lauseid; • kasutab eakohaselt õigeid käände- ja pöördvorme; • loob lihtsamaid lugusid või tekste, mille õpetaja üles kirjutab.

4 ÕPPESISU JA TAOTLETAVAD ÕPITULEMUSED NOOREMAS KOOLIASTMES

4.1 klassi õppesisu ja oodatavad õpitulemused

Üldpädevustel põhinevad eesmärgid / <i>Competence-based objectives</i>	Õppesisu ja -tegevus / <i>Learning Contents</i>	Oodatavad õpitulemused / <i>Learning Objectives</i>
<p>Suhtlusoskus / <i>Communication in the mother tongue</i></p> <p>Õpilane omandab kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisstrateegiate aluskused. Õpilasel kujuneb soov ning oskus oma mõtteid väljendada.</p> <p>Õppimisoskus / <i>Learning to learn</i></p>	<p><u>Kuulamine ja arusaamine /</u> <u>Listening and understanding</u></p> <p>Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel. Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab häälikut ja tähte; • kuulab õpetajat ja kaaslast, toimib suulise juhendi järgi, mõistab kuuldu sisu; • kuulab ettelugemist ja kommenteerib kuuldu.
<p>Õpilane omandab lugemise ja kirjutamise alusoskused. Õpilasel on kujunemas oskus seostada uusi teadmisi varem koetuga ning oskus rakendada omandatud teadmisi erinevates olukordades. Õpilasel kujunevad esmased iseseisva ja rühmatöö oskused.</p> <p>Kultuuriline identiteet /</p>	<p><u>Rääkimine/</u> <u>Speaking</u></p> <p>Häälde- ja intonatsiooniharjutused. Hääldeuse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale. Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel. Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • valib suhtlemisel sobiva kõnetuse (palub, küsib, keeldub, palub vabandust, tänab); • moodustab ja esitab lihtlauselisi küsimusi ning vastab neile; • vestleb etteantud teemadel paaris ja väikeses rühmas;

<p><i>Cultural awareness and expression</i></p> <p>Õpilane õpib tundma suulist rahvapärimest: lood pereliikmetest ja tuntud inimestest (lastekirjanikud) ning olulistest sündmustest (EV aastapäev). Õpilane teab rahvakalendri tähtpäevi ning tähistab kodus ja koolis rahvuspühi.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – keskkond ja jätkusuutlik areng / <i>Social and civic competences – environmental sustainability</i></p>	<p>Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jutustab kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; • võrdleb esemeid, nähtusi, tegelasi jms, rühmitab ühe-kahe tunnuse alusel; • esitab peast tuttava luuletuse, dialoogi; osaleb dramatiseeringus ja rollimängus.
<p>Õpilane tajub säästlikku mõtteviisi oma igapäevategevuse taustana, nt paberi kasutamine õppetöös, vee ja elektri säästmine koolis ja kodus. Õpilane tutvub taaskasutuse võimalustega.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – tervis ja ohutus / <i>Social and civic competences – personal and social well-being and safety</i></p> <p>Õpilasel kujuneb õige töörežiim (istead, töö- ja puhkeaja jaotus, töö planeerimine jne). Õpilane koostab koos õpetaja ja kaaslastega ühised klassielu reeglid ning õpib neid argiolukorras järgima.</p>	<p><u>Lugemine ja arusaamine / <i>Reading and understanding</i></u></p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Tähtede (nii trüki- kui ka kirjatähed) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine. Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnauhendite lugema õppimine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole lõpu</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb häälik-tähest vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt; • mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; • vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud; • mõtleb jutule alguse või lõpu; • on õppeaasta jooksul lugenud vähemalt kolme lasteraamatut, annab loetule emotsionaalse hinnangu.

<p>Õpilane osaleb tervise ja ohutusega seotud rolli- ja situatsioonimängudes ning õpetaja juhitud projektides.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – väärtused ja kõlblus / <i>Social and civic competences- values and morality</i></p> <p>Õpilasel kujuneb suunavate lugemispalade, raamatute, rahva- ja muinasjuttude kaudu arusaamine üldinimlikest väärtustest ja väärtushinnangutest: headus ja kurjus, lahkus ja kadedus, hoolivus ja pahatahtlikkus, lubatud ja lubamatu, sarnasused ja erinevused.</p> <p>Algatusvõime ja ettevõtlikkus / <i>Sense of initiative and entrepreneurship</i></p> <p>Õpilane osaleb aktiivselt oma klassi, kooli ja kogukonna üritustel ja tähtpäevadel, saab võimaluse üksi või koos kaaslastega esineda (laulud, luuletused, näidendid). Õpilasel kujunevad esmased paaris- ja rühmatöö oskused, õpilane tutvub projektõppega.</p> <p>Digipädevus / <i>Digital competence</i></p>	<p>mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, kui vastus on tekstis otsesõnu kirjas. Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga. Tekstiliikide eristamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus. Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend. Loetud raamatu autori, tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).</p>	
	<p><u>Kirjutamine/</u> <u>Writing</u></p> <p><u>Kirjatehnika</u> Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähete kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Tähtede kirjutama õppimine (trükitähed, väikesed ja suured kirjatähed). Tähtede omavaheline sidumine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ära kirjutamine tahvlilt ja õpikust.</p> <p><u>Kirjalik tekstiloomine</u> Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi). Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi). Lünkharjutuse täitmine.</p> <p><u>Õigekeelsus</u> Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab õigeid kirjutamisvõtteid; • kirjutab õigesti seostatult suuri ja väikesi kirjatähti; • kirjutab tahvlilt ära; • kirjutab õigesti lühemaid sõnu ja lauseid; • kirjutab õigesti oma nime.

<p>Õpilane tutvub ja õpib olenevalt võimalusest kasutama eakohaseid IKT vahendeid (interaktiivne tahvel, laua-, süle- või tahvelarvuti, nutitelefon jpt). Õpilane omandab õppetöö käigus digitaalsete õppemängude kaudu esmased arvuti kasutamise oskused.</p>	<p><u>Keelekasutuse areng /</u> <u>Linguistic development</u></p> <p>Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine.</p> <p>Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses. i, j ja h sõna alguses seoses tähtede õppimisega.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses.</p> <p>Liitsõna vaatlus (moodustamine).</p> <p>Sõnade lõpu õigekiri: -d ja -vad (mitmus) ning -b (tegusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine.</p> <p>Tutvumine jutustava, küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt (küsi- ja hüüümärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus).</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab häälikut ja tähte; • eristab täis- ja kaashäälikut, häälikute asukohta ja järjekorda sõnas; • teab, et sõnadel võib olla üks või mitu tähendust; • eristab sõna ja lauset; • teab, et lause lõpeb punktiga; • teab, et lause alguses, inimeste ja loomade nimes kasutatakse suurt algustähte; • teab nimisõna mitmuse tunnust ja tegusõna ainsuse 3. pöörde lõppu; • kasutab õpitud keeleteadmisi erinevates olukordades.
--	---	--

4.2 klassi õppesisu ja oodatavad õpitulemused

Üldpädevustel põhinevad eesmärgid / <i>Competence-based objectives</i>	Õppesisu ja -tegevus / <i>Learning Contents</i>	Oodatavad õpitulemused / <i>Learning Objectives</i>
<p>Suhtlusoskus / <i>Communication in the mother tongue</i></p> <p>Õpilane on omandanud kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisstrateegiate algoskused. Õpilasel on kujunenud soov ja oskus oma mõtteid kuulajale arusaadavalt väljendada. Õpilane oskab kuulata kaaslast ja anda omapoolset adekvaatset suulist hinnangut.</p>	<p><u>Kuulamine ja arusaamine /</u> <u>Listening and understanding</u></p> <p>Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk suluta kaashäälikul. Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeastmelise juhendi meeldeajamine ja selle järgi toimimine. Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel. Kaaslaste ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulab õpetaja ja kaaslaste mitmeastmelist juhendit ja toimib selle järgi; • kuulab eakohast teksti ning annab sellele hinnanguid ja kommentaare.
<p>Õppimisoskus / <i>Learning to learn</i></p> <p>Õpilasel on kujunemas oskus seostada uusi teadmisi varem kogetuga ja oskus rakendada omandatud teadmisi erinevates olukordades. Õpilane õpib oma õppetegevust kujundama ja planeerima. Õpilane suudab oma tööd analüüsida ja on kujundamas adekvaatset enesehinnangut. Õpilases on kujunemas rühma- ja paaris töö oskused.</p> <p>Kultuuriline identiteet /</p>	<p><u>Rääkimine/</u> <u>Speaking</u></p> <p>Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule. Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud. Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine. Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm kohta) ja selle põhjendamine. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kõnes terviklauseid; • vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel; • väljendab arusaadavalt väikeses ja suures rühmas oma soove ja kogemusi; vestleb oma kogemustest ja loetust; • annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu;

<p><i>Cultural awareness and expression</i></p> <p>Õpilane oskab nimetada tuntud inimesi (lastekirjanikud, EV president) ja sündmusi (EV aastapäev, laulu- ja tantsupidu).</p> <p>Õpilane teab rahvakalendri tähtpäevi ja nende tähistamise tavapärasest kombestikku.</p> <p>Õpilane teab Eesti pealinna, suuremaid keskusi, naaberriike, riigi ja rahvussümboleid (lipp, vapp, hümn, rahvuslill, -lind jmt).</p> <p>Õpilane tajub ja aktsepteerib kultuurilisi erinevusi.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – keskkond ja jätkusuutlik areng / <i>Social and civic competences – environmental sustainability</i></p> <p>Õpilane tajub säästlikku mõtteviisi oma igapäevategevuse taustana.</p> <p>Õpilane teab taaskasutuse põhimõtteid ja võimalusi.</p> <p>Õpilane tegutseb keskkonnateadlikult (nt sorteerib prügi).</p> <p>Õpilane hoidub keskkonda kahjustavast käitumisest.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – tervis ja ohutus /</p>	<p>väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine.</p> <p>Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri meeoluga luuletuste (aastajaad, laste elu) mõtestatult peast esitamine.</p> <p><u>Lugemine ja arusaamine / <i>Reading and understanding</i></u></p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi: oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse, sobiva intonatsiooni kasutamine. Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades.</p> <p>Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes.</p> <p>Teksti sisu aimamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine.</p> <p>Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.</p> <p>Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; • mõtleb jutule alguse või lõpu; • esitab luuletust peast. <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt, parandab ise oma lugemisvigu; • mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; • vastab teemakohastele küsimustele; • leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga juhise alusel; • tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse; • kasutab õpiku sõnastikku sõnade leidmiseks algustähe järgi;
---	---	---

<p><i>Social and civic competences – personal and social well-being and safety</i></p> <p>Õpilasel on kujunenud õige töörežiim. Õpilane käitub klassi- ja koolielu ühisreeglite järgi. Õpilane osaleb terveise ja ohutusega seotud rollimängudes ja projektides. Õpilane oskab ohutult koolisituatsioonis käituda.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – väärtused ja kõlblus / <i>Social and civic competences – values and morality</i></p> <p>Õpilasel on kujunemas arusaamine üldinimlikest väärtustest ja väärtushinnangutest. Õpilane oskab väärtustada kokkulepitud ühisreeglitest kinnipidamist. Õpilane käitub viisakalt, tajub erinevaid käitumissituatsioone.</p> <p>Algatusvõime ja ettevõtlikkus / <i>Sense of initiative and entrepreneurship</i></p> <p>Õpilane osaleb aktiivselt oma klassi, kooli ja kogukonna üritustel ja tähtpäevadel, esineb üksi või koos kaaslastega.</p>	<p>Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu). Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Luuletuste ilmekas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna.</p> <p>Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend.</p> <p>Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • on lugenud vähemalt nelja lasteraamatut, nimetab tegelasi ja annab eakohaselt edasi loetu sisu.
	<p><u>Kirjutamine/</u> <u>Writing</u></p> <p><u>Kirjatehnika</u> Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui ka suurtel kirjatähtedel. Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.</p> <p><u>Kirjalik tekstiloome</u> Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.</p> <p><u>Õigekeelsus</u> Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20–25 sõna lihtlausestena).</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid väikesi ja suuri tähekujusid ja seoseid; • kirjutab tahvlilt või õpikust ära; • täidab õpetaja juhendamisel õpilaspäevikut ja kujundab vihikut; • alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; • kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti õpitud keelendite

<p>Õpilasel on kujunemas paaris- ja rühmatöö oskused, ta tajub oma rolli ühistegevustes.</p> <p>Õpilane on tutvunud projektõppega, suudab oma tegevust juhendaja abil kujundada ja planeerida.</p> <p>Digipädevus / <i>Digital competence</i></p> <p>Õpilane on tutvunud ja õpib olenevalt võimalusest kasutama eakohaseid digivahendeid (interaktiivne tahvel, laua-, süle- või tahvelarvuti, nutitelefon jpt).</p> <p>Õpilane on õppetöö käigus omandamas esmaseid arvuti kasutamise oskusi, teab</p>	<p>Kirjavea parandamine, kui veale tähelepanu juhitakse; kirjavea vältimine, kui veaohklikule kohale tähelepanu juhitakse.</p>	<p>ulatuses ja kontrollib kirjutatut näidise alusel.</p>
---	--	--

<p>põhilisemaid arvuti kasutamise võimalusi (info otsimine, teksti kirjutamine).</p>	<p><u>Keelekasutuse areng /</u> <u>Linguistic development</u></p> <p>Varasemale lisanduvad keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses. Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.</p> <p>Lauseliik ja lõpumärk (jutustav ehk väitlause ja küsilause). Koma kasutamine liitlauses kirjutamisel et, sest, aga, kuid puhul. Suur algustäht oma kooli ja tuttavates kohanimedes.</p> <p>Sõnade lõpu õigekiri: -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?); ma, sa, ta, me, te, nad õigekiri.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; • eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; • teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu; • teab tegusõna 3. pöörde tunnuseid ainsuses ja mitmuses; • teab ainsuse sisse-, kaasa- ja ilmaütleva käände lõppe; • eristab silbitamist ja poolitamist; • teab koma kasutamise reegleid lihtsamates liitlausetes; • kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes; • kasutab õpitud keeleteadmisi erinevates olukordades.
--	--	---

4.3 klassi õppesisu ja oodatavad õpitulemused

<p>Üldpädevustel põhinevad eesmärgid / <i>Competence-based objectives</i></p>	<p>Õppesisu ja -tegevus / <i>Learning Contents</i></p>	<p>Oodatavad õpitulemused / <i>Learning Objectives</i></p>
<p>Suhtlusoskus / <i>Communication in the mother tongue</i></p> <p>Õpilane väljendab ennast erinevates suhtlussituatsioonides arusaadavalt. Õpilane alustab ja jätkab dialoogi tuttavatel teemadel. Õpilane kuulab kaaslast ja annab kuuldule omapoolse adekvaatse hinnangu.</p> <p>Õppimisoskus / <i>Learning to learn</i></p>	<p><u>Kuulamine ja arusaamine /</u> <u>Listening and understanding</u></p> <p>Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel. Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine. Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine. Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine. Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulab eakohast teksti mõtestatult, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; • kuulab pikemat suulist juhendit ja toimib selle järgi.
<p>Õpilane loeb jõukohast õppeteksti ladusalt, tõlgendab õpitud teksti oma sõnadega. Õpilane rakendab õpitud keelereegleid, kirjutab iseseisvalt lihtsamaid tekste. Õpilane teadvustab oma õpiülesandeid, suhtub õppimisse positiivselt. Õpilane kujundab ja planeerib oma õppetegevust.</p>	<p><u>Rääkimine/</u> <u>Speaking</u></p> <p>Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.</p> <p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel. Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostgevusest loobumine jms.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, palub vabandust, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid;

<p>Õpilane õpib individuaalselt ja rühmas, kodus ja koolis.</p> <p>Kultuuriline identiteet / Cultural awareness and expression</p> <p>Õpilane teab levinumaid rahvakalendripäevi ja traditsioone, Eesti suuremaid linnu, pealinna ja maakondi ning oskab leida nende asukohta kaardil.</p> <p>Õpilane mõistab Eesti tähtpäevade olulisust (vabariigi aastapäev, võidupüha jne) eesti rahvale.</p> <p>Õpilane tajub ja aktsepteerib kultuurilisi erinevusi.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – keskkond ja jätkusuutlik areng / Social and civic competences – environmental sustainability</p> <p>Õpilane teab taaskasutuse põhimõtteid ja võimalusi.</p> <p>Õpilane mõistab oma tegevuse mõju keskkonnale.</p>	<p>Sõnavara arendamine: sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p> <p>Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine). Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.</p> <p>Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.</p> <p>Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.</p> <p>Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab eesmärgipäraselt nähtust, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; • avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; • annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; • jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; • mõtleb jutule alguse ja lõpu; • leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu; • kasutab dramatiseeringus erinevat tempot, hääletugevust, intonatsiooni; • esitab luuletust peast.
---	---	---

<p>Õpilane tegutseb keskkonnateadlikult ja hoidub keskkonda kahjustavast käitumisest.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – tervis ja ohutus / <i>Social and civic competences – personal and social well-being and safety</i></p> <p>Õpilane kasutab elementaarseid enesehügieeni võtteid ja on teadlik tervisliku eluviisi põhimõtetest. Õpilane hoiab ilma välise sunduseta puhta ja korreksena oma välimuse, koolitarbed ning klassi ja kooli ümbruse. Õpilane järgib kooli sisekorra eeskirju ning käitub ennast ja teisi ohustamata.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – väärtused ja kõlblus / <i>Social and civic competences – values and morality</i></p> <p>Õpilasel on kujunemas arusaamine üldinimlikest väärtustest ja väärtushinnangutest. Õpilane teadvustab oma käitumist ning oskab väärtustada kokkulepitud ühisreeglitest kinnipidamist.</p>	<p><u>Lugemine ja arusaamine /</u> <u>Reading and understanding</u></p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus). Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses.</p> <p>Sõna, lause ja teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.</p> <p>Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine. Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes; • mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; • loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; • töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; • vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; • eristab tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu; • tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja; • on lugenud läbi vähemalt viis eestikeelset teost, teeb loetust kokkuvõtte; teab nimetada mõnd lastekirjanikku.
--	---	---

<p>Õpilane tajub erinevaid käitumissituatsioone ning käitub viisakalt nii tunnis kui ka vahetunnis, nii eakaaslase kui ka täiskasvanuga.</p> <p>Õpilane tajub kultuurilisi erinevusi ja suhtub erinevustesse sallivalt.</p> <p>Algatusvõime ja ettevõtlikkus / Sense of initiative and entrepreneurship</p> <p>Õpilane seab endale jõukohaseid eesmärgid ja viib neid ellu. Õpilane mõistab, et eksimine on õppimise loomulik osa ning julgeb küsida vajaduse korral abi.</p> <p>Õpilane oskab töötada nii iseseisvalt kui ka grupis.</p> <p>Õpilane annab julgelt tagasisidet nii enda kui ka kaaslaste tööle.</p>	<p>mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades.</p> <p>Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri.</p> <p>Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.</p>	
<p>Digipädevus / Digital competence</p> <p>Õpilane on omandanud lihtsamad arvuti ja nutiseadmete kasutamise oskused ning kasutab IKT vahendeid nii info otsimise kui ka teksti loomise eesmärgil.</p>	<p><u>Kirjutamine/ Writing</u></p> <p><u>Kirjatehnika</u> Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine. Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine). Teksti ära kiri tahvlilt ja õpikust. Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi kirjutamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.</p> <p><u>Tekstiloomine</u> Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks. Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab loetava käekirjaga; • kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt; • piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi; • koostab lihtsamaid tarbetekste, eakohase pikkusega loovtöid ja ümberjutustusi;

<p>Õpilane on teadlik mõningatest interneti kasutamisega seotud ohtudest.</p> <p>Õpilane oskab kasutada õpitarkvara õppe-eesmärkide saavutamiseks.</p>	<p>Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.</p> <p>Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus.</p> <p>Sündmusest ja loomast kirjutamine.</p> <p>Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.</p> <p>Kirja kirjutamine.</p> <p>Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.</p> <p><u>Õigekiri</u></p> <p>Etteütlemissel järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab etteütlemissel järgi, rakendades õpitud keelereegleid; • kontrollib kirjutatut näidise järgi.
	<p><u>Keelekasutuse areng /</u> <u>Linguistic development</u></p> <p>Tähestiku järjekord. Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri. k, p, t s-i ja h kõrval. Tähtede i ja j õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes). h sõna alguses. Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes. Poolitamise harjutamine. Liitsõna.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, täis- ja kaashäälikuühendit, silpi, sõna, lauset; • kirjutab õigesti asesõnu; • märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit; • kirjutab õigesti sulghääliku õpitud oma- ja võõrsõnade algusse;

	<p>Nimi-, omadus- ja tegusõna. Ainsus ja mitmus. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel. Mitmuse nimetava ning sse-lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik. Pöördelõppude õigekirjutus. Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).</p> <p>Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma kasutamine loetelus; et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua.</p> <p>Sõnavara: lähedase ja vastandtäheendusega sõna. Sõna ja selle vormide õigekirja ja tähenduse omandamine ning täpsustamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • märgib kirjas õigesti õpitud käänd- ja pöörd sõnade lõppe ja tunnuseid; • kasutab koma loetelus ja lihtsamates liitlausetes; • teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikulises järjestuses; • kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed; • leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu, tajub sõnade ja väljendite otsest ning kaudset tähendust; • teab silbitamise ja poolitamise põhireegleid; • kasutab õpitud keeleteadmisi erinevates eakohastes olukordades iseseisvalt.
--	--	---

4.4 klassi õppesisu ja oodatavad õpitulemused

<p>Üldpädevustel põhinevad eesmärgid / <i>Competence-based objectives</i></p>	<p>Õppesisu ja -tegevus / <i>Learning Contents</i></p>	<p>Oodatavad õpitulemused / <i>Learning Objectives</i></p>
<p>Suhtlusoskus / <i>Communication in the mother tongue</i></p> <p>Õpilane kuulab sihipäraselt ja oskab kuuldu põhjal tegutseda. Õpilane on edukas suhtleja ning oskab end erinevates olukordades arusaadavaks teha. Õpilane valib suhtlusregistreid.</p> <p>Õppimisoskus / <i>Learning to learn</i></p> <p>Õpilane on teadlik oma õpiprotsessist. Õpilane analüüsib ise oma töid ning annab teadmiste ja saavutatud tulemusele ise hinnanguid. Õpilane oskab ka kaaslaste töödele hinnanguid anda, sh tunnustada. Õpilane loob seoseid varasemate teadmiste ja uue omandatava vahel.</p>	<p><u>Kuulamine ja arusaamine /</u> <u>Listening and understanding</u></p> <p>Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine. Õpetaja ettelugemise järel (ainealane tekst, lõikhaaval) oluliste mõistete ja seoste leidmine. Kuuldud tekstist lühikokkuvõtte sõnastamine. Kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel. Tekstide kriitiline kuulamine (fakti ja fantaasia eristamine jms). Lavastuse, kuuldud proosa-, luule- ja ainetekstide sisu ümberjutustamine. Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus – fakt ja arvamus.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulab mõtestatult eakohast teksti, eristab olulist teavet ja koostab selle põhjal skeeme, mõistekaarte jmt; • kuulab tekste kriitiliselt, eristab fakti ja fantaasiat; • esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi; • annab oma sõnadega edasi kuuldu sisu.
<p>Kultuuriline identiteet /</p>	<p><u>Rääkimine/</u> <u>Speaking</u></p> <p>Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslaste või täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis.</p> <p>Vestlus etteantud teema piires. Küsimustele vastamine, esitlus, tutvustus. Oma arvamus avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamus küsimine. Lisateabe otsimine.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • väljendab end koolis, avalikus kohas, eakaaslastega ja täiskasvanutega suheldes selgelt ning arusaadavalt; • jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel;

<p><i>Cultural awareness and expression</i></p> <p>Õpilane tajub end osana Eesti kultuuriruumist, teab olulisi rahvuslikke sümboleid, tunneb rahvakalendrit ja pärimuskultuuri. Õpilane suhtub austusega teistesse kultuuridesse, märkab ja aktsepteerib kultuurilisi erinevusi.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – keskkond ja jätkusuutlik areng / <i>Social and civic competences – environmental sustainability</i></p> <p>Õpilane suhtub austusega looduskeskkonda ning tajub oma rolli selle hoidmisel ja säilitamisel. Õpilane tunneb end osana sotsiaalsest keskkonnast, mis teda ümbritseb. Õpilane suhtub austavalt elus- ja eluta loodusesse.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – tervis ja ohutus / <i>Social and civic competences – personal and social well-being and safety</i></p>	<p>Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ja mõtete sobiv sõnastamine (sõnavalik, parasiitkeelendite vältimine, mõtte lõpuleviimine).</p> <p>Dialogi ja dramatiseeringu koostamine ja esitamine. Pantomiiim. Rollimäng.</p> <p>Erinevate strateegiatega kasutamine kõneülesannetes (nt võrdlemine, kirjeldamine). Eritüübiliste küsimuste moodustamine (nt intervjuu tegemiseks).</p> <p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige kehahoid.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osaleb aruteludes ja väljendab oma arvamust; • annab infot edasi selgelt ja ühemõtteliselt, jälgides teemat ning kasutades otstarbekohast sõnavara; • esitab peast luuletuse või rolliteksti, valides esitamiseks kohase tempo ja hääletugevuse.
	<p><u>Lugemine ja arusaamine / <i>Reading and understanding</i></u></p> <p>Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine. Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine. Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine.</p> <p>Tööjuhendi lugemine. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart jm). Tekstide võrdlemine etteantud ülesande piires.</p> <p>Sõna, lause ja teksti sisu mõistmine. Kujundlik keelekasutus (piltlik väljend). Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist olemasolevate teemakohaste</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb eakohast teksti ladusalt ja mõtestatult; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; • otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse; kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid; • vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi;

<p>Õpilane oskab end ümbritsevas sotsiaalses keskkonnas käituda teisi kahjustamata.</p> <p>Õpilane suhtub teistesse lugupidamisega ning taunib vaimset ja füüsilist vägivalda.</p> <p>Õpilane märkab ohuolukordi enda ümber, teavitab vajaduse korral täiskasvanut. Õpilane peab lugu hügieenist.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – väärtused ja kõlblus / <i>Social and civic competences – values and morality</i></p> <p>Õpilane peab kinni viisakusnormidest ning tajub oma tegevuse tagajärgi. Õpilane mõistab kokkulepitud reeglitest kinnipidamise vajadust.</p> <p>Õpilane mõistab, et kõigil on õigus olla erinev, ning aktsepteerib seda ja on salliv. Õpilane tajub hea ja halva käitumise piiri, tunneb ühiskonnas tunnustatud väärtusi.</p> <p>Algatusvõime ja ettevõtlikkus / <i>Sense of initiative and entrepreneurship</i></p>	<p>teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada).</p> <p>Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega.</p> <p>Kirjandusteksti süžee, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased. Sündmuste järjekord. Arutlemine tekstis käsitletud teema üle. Tegelaste käitumise motiivide analüüs. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Küsimustele vastamine tekstinäidetega või oma sõnadega. Töö tekstiga: tundmatute sõnade tähenduse selgitamine, märkmete tegemine loetu põhjal, märksõnaskeemi, küsimuste koostamine. Loetava kohta kava, skeemi/kaardi koostamine. Rollimäng. Dramatiseering.</p> <p>Luuletuse sisu eripära määramine (loodus, nali jne); riimide leidmine ja loomine, riimivate sõnade toel värsside loomine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad).</p> <p>Aheljutustamine. Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.</p> <p>Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.</p> <p>Huvipakkuva raamatu leidmine, iseseisev lugemine, vajaliku info leidmine. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine, raamatust lühikokkuvõtte tegemine ja tegelaste tutvustamine.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutustus, muinasjutt, luuletus, näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise kohta ja tegelasi; • leiab tekstist vajalikku infot; • tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kõnekäänu, kirja; • on läbi lugenud vähemalt kuus eakohast eestikeelset teost, oskab raamatust kokkuvõtet teha.
--	--	--

<p>Õpilane seab oma töödele eesmärged, mõistab, et hea tulemuse tagab järjepidev ja teadlik õppimine.</p> <p>Õpilane oskab oma ideid sõnastada ja teab, kuidas neid ellu viia.</p> <p>Õpilane on loominguline ja julgeb ette võtta ka selliseid töid, millele esmapilgul kohe lahendust ei tea.</p> <p>Õpilane teab, kust saab vajaduse korral abi ja nõu.</p>	<p>Ilukirjandus: kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud.</p>	
<p>Digipädevus / Digital competence</p> <p>Õpilane tunneb erinevaid IKT vahendeid ja teab, millised on nende võimalused.</p> <p>Õpilane oskab IKT vahendeid õppetöös kasutada, näeb neid kui võimalust teadmisi rikastada.</p> <p>Õpilane oskab vajaminevat infot internetiallikatest leida.</p> <p>Õpilane oskab oma tööd arvutil vormistada.</p> <p>Õpilane on teadlik interneti kasutamisega seotud ohtudest.</p>	<p><u>Kirjutamine/</u> <u>Writing</u></p> <p><u>Ümberjutustuse kirjutamine</u>: tekstilähedane, kokkuvõtlik, loov, valikuline kavapunktide järgi, märksõnade ja küsimuste toel. Loetu ja kuuldu kirjeldamine. Esemel, olendi, inimese kirjeldamine. Iseloomulike tunnuste esitamine. Loetule, nähtule või kuuldule kirjaliku hinnangu andmine. Pildi või pildiseeria põhjal, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel fantaasialoo, kirjelduse, seletuse, veenmiskirja, tarbetekstide (juhendi, nimekirja, retsepti, e-kirja, teate), ajakirjandustekstide (uudise, intervjuu, pildi allkirja, kuulutuse, reklaami, arvamuse) kirjutamine.</p> <p><u>Protsesskirjutamine</u>: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, tsentriline kaart, sündmuste kaart, muusika, pilt, rollimäng jne), teksti eri versioonide kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.</p> <p>Eakohase teksti eksimatu ära kirjutamine tahvlilt. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (40–60 sõna, 20 ortogrammi). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab loetust ja läbielatud sündmusest, teab kirjandi kirjutamise etappe; • kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit, inimest; • kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste, võttes arvesse kirjutamise eesmärki, funktsiooni ja adressaati; • kirjutab eakohase pikkusega loovtöid ja ümberjutustusi küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskema või kava toel.

	<p><u>Keelekasutuse areng / Linguistic development</u></p> <p><u>Üldteemad</u> Eesti keel teiste keelte seas. Häälikuõpetus ja õigekiri. Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja -häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Kaashäälikuühendi õigekiri. g, b, d s-i kõrval (nt jalgsi, kärbsed). h õigekiri. Tähtede i ja j õigekiri (tegijanimi). Tutvumine gi- ja ki-liite õigekirjaga. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades). Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri. Nimi ja nimetus. Isiku- ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused.</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u> Sünonüümid. Antonüümid. Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.</p> <p><u>Vormiõpetus</u> Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.</p> <p><u>Lauseõpetus</u> Lause. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine. Otsekõne ja saatelause.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • märgib kirjas õigesti lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja kaashäälikuid, märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit; • kirjutab sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; • pöörab tegusõnu olevikus; • tajub eesti keele käändeid; • poolitab sõnu õpitud reeglite piires; • kasutab õigesti suurt ja väikest algustähte; • tunneb antonüüme ja sünonüüme, kasutab neid oma teksti mitmekesistamiseks; • teab liitsõna moodustamise põhireegleid; • teab lihtlause kirjavahemärke, tunneb otsekõnet ja saatelause; • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi; • kasutab õpitud keelendeid nii kõnes kui ka kirjas, võttes arvesse suhtlemise eesmärki ja funktsiooni ning suhtluspartnerit, jälgib oma tekstis kõiki õpitud ortograafiareegleid.
--	---	--

4.5 klassi eesti keele ja kirjanduse õppesisu ja oodatavad õpitulemused

<p>Üldpädevustel põhinevad eesmärgid / <i>Competence-based objectives</i></p>	<p>Õppesisu ja -tegevus / <i>Learning Contents</i></p>	<p>Oodatavad õpitulemused / <i>Learning Objectives</i></p>
<p>Suhtlusoskus / <i>Communication in the mother tongue</i></p> <p>Õpilane kasutab emakeelt erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslaste või täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis.</p> <p>Õpilane suudab eristada ja kasutada eri liiki tekste ning otsida teavet.</p> <p>Õppimisoskus / <i>Learning to learn</i></p> <p>Õpilane kuulab ja tegutseb eesmärgistatult, analüüsib oma tegevust, annab kuuldule eakohase hinnangu.</p> <p>Õpilane on teadlik oma õpiprotsessist.</p>	<p><u>Kuulamine ja arusaamine / <i>Listening and understanding</i></u></p> <p>Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine.</p> <p>Kokkuvõtte koostamine konkreetse materjali põhjal (audioraamat, õppetekst, tarbetekst, arutlus).</p> <p><u>Rääkimine/ <i>Speaking</i></u></p> <p>Suuline keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslaste või täiskasvanutega suheldes.</p> <p>EESTI KEEL</p> <p>Suuline arvamused avaldus etteantud teema piires, vastulausele reageerimine, seisukohast loobumine. Väite põhjendamine.</p> <p>Ümberjutustamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, valikuline.</p> <p>Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt. Lühiettekande esitamine.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulab kaasõpilast ja õpetajat eesmärgistatult, tegutseb kuuldu põhjal ning annab sellele hinnangu; • kuulab erinevaid tekste ja leiab sealt vajalikku infot etteantud küsimuste põhjal; • mõistab kuuldu ja kasutab saadud infot eesmärgipäraselt erinevates kontekstides ja olukordades. <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • väljendab end selgelt ja arusaadavalt ning valib olukorrast olenevalt suhtlusstiili; • esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning annab hinnanguid; • avaldab arvamust, reageerib vastulausele, loobub vajaduse korral seisukohast, põhjendab eakohaselt oma väiteid;

<p>Õpilane avaldab arvamust ja oskab põhjendada oma väidet, anda hinnangut oma ja kaaslase tööle, sh avaldada tunnustust.</p> <p>Õpilane rakendab olemasolevat õpikogemust uute teadmiste omandamisel ja erinevates olukordades, suudab luua seoseid varem õpitu ja uute teadmiste vahel.</p> <p>Kultuuriline identiteet / <i>Cultural awareness and expression</i></p> <p>Õpilane mõistab rahvuskultuuri eripära ja olulisust, tajub seost mineviku, oleviku ja tuleviku vahel.</p> <p>Õpilane suhtub lugupidavalt teistesse kultuuridesse ja inimestesse, tajub kultuuride mitmekesisust; on teadlik eri rahvaste erinevatest uskumustest ja</p>	<p>Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumustest jutustamine. Jutustuse ülesehitus. Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine.</p> <p>Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. Eseme, olendi, inimese kirjeldamine.</p> <p>Autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine.</p> <p>Arutlemine. Probleemide nägemine vaadeldavas nähtuses. Põhjuse ja tagajärje eristamine.</p> <p>KIRJANDUS</p> <p><u>Esitamine</u> Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida?). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid. Luuleteksti esitamine peast. Rollimäng, rolliteksti esitamine.</p> <p><u>Jutustamine</u> Tekstilähedane sündmustest jutustamine kavapunktide järgi. Tekstilähedane jutustamine märksõnade toel. Aheljutustamine. Iseendaga või kellegi teisega toimunud sündmusest või mälestuspildist jutustamine. Jutustamine piltteksti (foto, koomiks) põhjal. Fantaasialoo jutustamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); • oskab nii enda kui ka teiste tööd tunnustavalt kommenteerida ja anda konstruktiivset tagasisidet; • jutustab mõttelt sidusa ja tervikliku ülesehitusega loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; • esitab luuletust või rolliteksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust.
---	---	--

<p>(käitumis)tavadest erinevas kultuuriruumis.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – keskkond ja jätkusuutlik areng / <i>Social and civic competences – environmental sustainability</i></p> <p>Õpilane mõistab oma osa looduse hoidmisel, kasutab loodusvarasid säästlikult. Õpilane suhtub austavalt elus- ja eluta loodusesse.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – tervis ja ohutus / <i>Social and civic competences – personal and social well-being and safety</i></p> <p>Õpilane on teadlik tervisliku toitumise ja füüsilise aktiivsuse mõjust tervisele.</p>	<p><u>Lugemine ja arusaamine /</u> <u>Reading and understanding</u></p> <p>EESTI KEEL</p> <p>Eesmärgistatud lugemine, lugemist hõlbustavad võtted. Tööjuhendi lugemine. Kava, mõttekaart, joonis jm visualiseerivad vahendid.</p> <p>Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart) mõtestatud lugemine.</p> <p>Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.</p> <p>Visuaalselt esitatud info (foto, joonis, graafik) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine.</p> <p>KIRJANDUS</p> <p>Lugemise eesmärgistamine. Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine.</p> <p>Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine.</p> <p>Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Lugemisrõõm. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele.</p> <p>Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb ja saab aru nii õpi-, ilu- kui ka elutarbelistest tekstidest; • tunneb ära erinevad tekstiliigid ja seletab oma sõnadega nende olemust; • orienteerub trükistes (raamat, ajaleht, ajakiri) ja leiab sealt vajaliku teabe; • leiab teksti peamõtte; • rakendab tuttavat liiki teksti lugemisel ja kuulamisel eri viise ja võimalusi; • valib iseseisvalt ja juhendamise toel oma lugemisvara; • loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist; • tutvustab loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi, kõneleb oma lugemismuljetest, -elamustest ja -kogemustest;
---	---	---

<p>Õpilane tunneb ära ja oskab vältida potentsiaalseid riskiolukordi.</p> <p>Õpilane on omandanud teadmised ja oskused ohu- ja kriisiolukordades käitumiseks.</p> <p>Õpilane on teadlik vägivalda vähendamise ja turvalisuse edendamise strateegiatest ning abivõimalustest.</p>	<p><u>Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine</u></p> <p>Teose mõistmist toetavad tegevused.</p> <p>Küsimuste koostamine: fakti- ja fantaasiaküsimused.</p> <p>Küsimustele vastamine tekstinäitega või oma sõnadega.</p> <p>Teksti kavastamine: kavapunktid väidete ja märksõnadena.</p> <p>Lõikude kesksete mõtete otsimine. Teksti teema sõnastamine.</p> <p>Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Illustratiivsete näidete (nt iseloomulike detailide) otsimine tekstist. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal. Oma mõtete, tundmuste, lugemismuljete sõnastamine.</p> <p>Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • on läbi lugenud vähemalt kuus eestikeelset tervikteost, oskab raamatust kokkuvõtet teha ja teose üle arutleda.
<p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus – väärtused ja kõlblus / <i>Social and civic competences – values and morality</i></p> <p>Õpilane mõistab ja tunnustab ühiskonnas laiemalt ning kogukonnas, koolis, klassis, sõpruskonnas ja perekonnas aktsepteeritavaid väärtusi.</p> <p>Õpilasel on kujunenud arusaamine heast ja halvast, õiglusest ja ebaõiglusest, kiiduväärsest ja taunitavast.</p> <p>Õpilane mõistab, et teistest erinemine on aktsepteeritav, ja on salliv.</p>	<p><u>Kirjutamine/ Writing</u></p> <p>EESTI KEEL</p> <p>Kirjalik keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslaste või täiskasvanutega suheldes.</p> <p>Ümberjutustus: tekstilähedane, kokkuvõtlik, valikuline.</p> <p>Kirjalik hinnang loetule, nähtule või kuuldule. Lühiettekande koostamine.</p> <p>Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine.</p> <p>Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. Esemel, olendi, inimese kirjeldamine.</p> <p>Kirjeldatavasse suhtumine ja selle väljendamine.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab koostada kokkuvõtet etteantud materjalist; • oskab kuuldu eakohaselt konspekterida; • oskab kirjandi kirjutamist etappide kaupa planeerida; • kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste, võttes arvesse kirjutamise eesmärki, funktsiooni ja adressaati;

<p>Õpilane tajub iseenda ning teiste vajadusi ja huvisid, piiri oma ja võõra ning lubatu ja lubamatu vahel. Õpilane märkab abivajajat ja on valmis aitama. Õpilane mõistab perekonna olulisust ja väärtustab kodu ning peresuhete turvalisust.</p> <p>Algatusvõime ja ettevõtlikkus / <i>Sense of initiative and entrepreneurship</i></p> <p>Õpilane on teadlik erinevatest elukutsetest ja omab ettekujutust, kelleks ta sooviks tulevikus saada. Õpilasel on kujunenud projektitöö kavandamise ja</p>	<p>Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand. Oma vigade leidmine ja parandamine.</p> <p>Kiri, ümbriku vormistamine. Lühiettekanne, esitlus internetist või teatmeteostest leitud info põhjal.</p> <p>KIRJANDUS</p> <p><u>Omalooming</u> Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Esemel, olendi, inimese, tegevuskoha, looduse, tunnete kirjeldamine. Jutustamine. Jutustuse ülesehitus. Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine.</p> <p>Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid, nt loomamuinasjutu, seiklus- või fantaasiajutu, tekke- või seletusmuistendi, loomtegelase või kirjandusliku tegelase kirjelduse, luuletuse ette antud riimide põhjal või iseseisvalt, sündmustiku või tegelasega seotud kuulutuse, loole uue või jätkuva lõpu, kirja mõnele teose tegelasele või tegelasarühmale, algustähekordustega naljaloo, luuletuse põhjal samasisulise jutu või muud sellist.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vormistab kirjalikud tekstid korrektselt; • kirjutab erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid ja jutustavaid tekste; • kasutab tekste luues kõiki omandatud keele- ja tekstimõisteid; • järgib eesti keele õigekirja aluseid õpitud põhireeglite ulatuses.
--	--	---

<p>läbiviimise põhioskused. Õpilane osaleb juhendamisel eesmärkide seadmises, hindab koos kaalastega riske, lahendab ette tulevaid probleemolukordi ja suudab anda tulemustele hinnangu. Õpilane seab iseendale õppimisega seotud eesmärgid ja hindab oma sooritust.</p> <p>Digipädevus / Digital competence</p> <p>Õpilane tunneb tänapäevaseid teabe otsimis- ja edastamisvõimalusi, kasutab internetti nii silmaringi avardaja kui ka infoallikana. Õpilane on teadlik digivahendite kasutamisega seotud turvameetmetest ja riskidest. Õpilane kasutab IKT vahendeid suhtlusvahendina ja õppetöös, sh koduste tööde tegemisel.</p>	<p><u>Keelekasutuse areng / Linguistic development</u></p> <p>EESTI KEEL</p> <p>Üldteemad Eesti keel ja tehiskeeled. Keel suhtluses.</p> <p>Häälikuõpetus ja õigekiri Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Kaashäälikuühendi õigekiri. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).</p> <p>Sõnavaraõpetus Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused. Sõnavara avardamine ja täpsustamine. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist). Laensõnad: kodunenud sõnad ja võõrsõnad.</p> <p>Vormiõpetus Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad ja muutumatud sõnad. Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis. Käändsõna. Käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna. Käänamine. Käänded, nende küsimused ja tähendus. Õige käände valik olenevalt lause kontekstist. Ainsus ja mitmus.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb eesti keele häälikusüsteemi, oskab silbitada ja poolitada; eristab liitsõna põhi- ja täiendsõna; rakendab õpitud kokku- ja lahkukirjutamise reegleid; kasutab algustäheortograafia reegleid, eristab nime ja nimetust ning pealkirja; oskab tegusõnu ainsuses ja mitmuses, olevikus ja minevikus pöörata; tunneb eesti keele käändeid, eristab käändsõnu; teab, et lauses on alus ja öeldis; moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid; oskab leida sõnadele antonüüme ja sünonüüme, kasutab neid oma teksti mitmekesistamiseks; kasutab erinevaid sõnastikke ja teatmeteoseid; leiab koos kaaslaste või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi; rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes; vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnadega või tekstinäitega;
--	---	--

<p>Õpilane oskab arvuti abil tekste luua ja vormistada. Õpilane kasutab IKT vahendeid kodus ja koolis heaperemehelikult.</p>	<p>Lauseõpetus Lause. Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses. Koondlause kasutamine tekstis. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine.</p> <p>Muud õigekirja teemad Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isiku- ja kohanimed.</p> <p>KIRJANDUS</p> <p>Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine Teose mõistmist toetavad tegevused. Küsimuste koostamine: fakti- ja fantaasiaküsimused. Küsimustele vastamine tekstinäitega või oma sõnadega. Teksti kavastamine: kavapunktid väidete ja märksõnadena. Lõikude kesksete mõtete otsimine. Teksti teema sõnastamine. Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Illustratiivsete näidete (nt iseloomulike detailide) otsimine tekstist. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal. Oma mõtete, tundmuste, lugemismuljete sõnastamine. Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.</p> <p>Teose/loo kui terviku mõistmine. Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Sündmuste järjekord. Tegelaste probleemi leidmine ja sõnastamine. Teose sündmustiku ja tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga. Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise, tegelastevaheliste suhete</p>	<ul style="list-style-type: none"> • koostab teksti kohta sisukava, kasutades väiteid või märksõnu; • leiab lõigu kesksed mõtted; • järjestab teksti põhjal sündmused, määrab nende toimumise aja ja koha; • kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende omavahelisi suhteid, hindab nende käitumist, võrdleb iseennast mõne tegelasega; • arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust; • tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, võrdlusi ja algriimi; • mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele ja kogemustele tuginedes; • seletab oma sõnadega epiteedi, võrdluse, muistendi ja muinasjutu olemust.
--	--	---

	<p>jälgimine, tegelaste iseloomustamine, käitumise põhjendamine. Tegelasrühmad. Tegelasvaheline konflikt, selle põhjused ja lahendamisteed. Loomamuinasjutu tüüptegelased.</p> <p>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine Epiteedi ja võrdluse äratundmine ja kasutamine. Valmi mõistukõnest arusaamine. Koomilise leidmine tekstist.</p> <p>Riimide leidmine ja loomine. Luuletuse rütmi ja kõla tunnetamine. Algriimi leidmine rahvalauludest. Algriimi kasutamine oma tekstis. Luuleteksti tõlgendamine.</p> <p>Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine Rahvalaulu olemus. Loomamuinasjutu sisutunnused (lugu, tegelased, hea võitlus kurjaga jne). Tekke- ja seletusmuistendi tunnused. Seiklusjutu tunnused.</p> <p>Teose teema. Probleemi olemus. Pea- ja kõrvaltegelane. Tegelasvahelise konflikti olemus. Luuletuse vorm: salm. Valmi tunnused. Koomiline ja mittekoormiline.</p>	
--	---	--

5 HINDAMINE

5.1 Hindamise alus ja eesmärgid

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Õpitulemuste hindamine on osa õppe- ja kasvatusprotsessist. Hinnatakse õpitulemuste saavutatuse taset, teadmiste ja oskuste omandatuse taset. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid.

Hindamise eesmärgid on

- 1) motiveerida õpilast sihikindlalt õppima;
- 2) suunata õpilase adekvaatse enesehinnangu kujunemist;
- 3) kujundada õpilasest ennastjuhtiv õppija;
- 4) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja arengu toetamisel;
- 5) anda õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale ja lapsevanemale teavet õpilase õpiedukusest;
- 6) langetada otsus õpilase järgmise klassi üleviimise kohta.

5.2 Hindamise kord

Õpilase teadmiste ja oskuste hindamine toimub Euroopa Koolides kehtestatud reeglite alusel. Kasutatakse nii kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist.

Kujundav hindamine on õppe kestel toimuv hindamine, mille käigus

- 1) analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist;
- 2) antakse tagasisidet õpilase tugevuste ja vajakajäämiste kohta;
- 3) innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele;
- 4) kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja suunad.

Õppetunni vältel saab õpilane suulist või kirjalikku tagasisidet õppeainet puudutavate teadmiste ja oskuste, käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemise kohta. Õpetaja reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste või heade tavadega.

Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning suurendada õpimotivatsiooni.

Lapse arengust ja õpitulemuste saavutamisest õppeaasta jooksul teavitab lapsevanemaid klassitunnistus.

5.3 Hindamine eelkoolis

Eelkoolis lähtutakse lapse arengu hindamisel Euroopa Koolide eelkooli õppekavas sätestatust.

Hindamisprotsess koosneb kolmest osast:

- vaatlus,
- hinnangute andmine,
- hindamine.

Vaatlus, hinnangute andmine ja hindamine annavad tagasisidet, mis aitab lastel, lapsevanematel ja õpetajatel mõista, kuidas lapsed arenevad, mida nad teha saavad ning millised on edasised sammud.

Vaatlus on osa lastega töötavate õpetajate ja abiõpetajate igapäevaelust. Lapsi jälgides nad vaatavad ja kuulavad kõiki õppekava valdkondi silmas pidades ning jagavad oma tähelepanekuid lapsevanematega. Tähelepanekute jäädvustamiseks on mitmeid viise:

- märkmete tegemine,

- tehnoloogia kasutamine: fotod, videod, audiosalvestused,
- õpimapid jmt.

Hinnangu andmine on pidev protsess, milles osalevad õpetaja, õpilane ja lapsevanem. See näitab püsivamat õppimist ning muudab laste arengu, oskused ja pädevused nähtavaks. Eesmärk ei ole lapsi võrrelda, vaid jälgida lapse individuaalset arengut. Hinnangu andmine eelkoolis on

- regulaarne ja läbipaistev,
- selge eesmärgiga,
- individuaalne,
- abistav,
- täiendatud lapse enesehindamisega.

Hindamissüsteem koosneb õpimapist ja lapse arengukaardist. Õpimapis on valik lapse töödest, mis sisaldavad nii tema enda kui ka õpetaja hinnanguid ning peegeldavad õppetöö progressi ja saavutusi. Seda kasutatakse vanematega kohtumisel, et näidata ja hinnata laste arengut õpieesmärkidest lähtuvalt. Arengukaart kajastab lapse individuaalset arengut.

Oluline viis lapse arengut puudutava info jagamiseks on kohtumised vanematega. Õpetaja kohtub lapsevanematega vähemalt kaks korda aastas. Kohtumised valmistatakse põhjalikult ette ning need põhinevad lapse arengukaardil ja õpimapidil.

Sujuvaks üleminekuks eelkoolist algkooli valmistatakse eelkooli ja algkooli õpetajate koostöös. Selle koostöö hulka võivad kuuluda formaalsed ja mitteformaalsed koosolekud, külastused ja ühistegevused.

5.4 Hindamine nooremas kooliastmes

Klassitunnistusel hinnatakse õpitulemusi 4-astmelisel skaalal.

++++ Suurepärase	Saab aine sisust suurepäraselt aru. Teeb töös minimaalselt tähelepanematuses tingitud vigu. Töötab iseseisvalt ja enesekindlalt. Kasutab teadmisi erinevates olukordades ja kontekstides. Suudab luua uusi õpistrateegiaid.
+++ Hea	Saab aine sisust hästi aru. Teeb töös tähelepanematuses ja aine sisu mittemõistmisest tingitud vigu. Töötab enamasti iseseisvalt, vajab aeg-ajalt juhendamist. Kasutab omandatud teadmisi ja õpistrateegiaid enesekindlalt.
++ Kasin	Saab aine sisust osaliselt aru. Teeb töös sagedasi aine sisu mittemõistmisest tingitud vigu. Vajab töötamisel enamasti juhendaja abi. Kasutab omandatud teadmisi ainult tuttavates või lihtsates olukordades.
+ Puudulik	Ei mõista aine sisu. Teeb töös palju vigu. Töötab vaid juhendaja abil. Ei suuda kasutada omandatud teadmisi isegi mitte tuttavates või lihtsates olukordades.

6 LISAD

Lisa 1. Lapse individuaalse arengu kaart (eelkoolile)

Lisa 2. Hindamisjuhend – noorema kooliastme lõpuklassi (P5) õpioskuste kirjeldused

Lisa 1

LAPSE INDIVIDUAALSE ARENGU KAART EELKOOL

Lapse nimi:		
Õpetaja nimi:		
Kuupäev:		
MINA JA MU KEHA Õpin oma keha tundma, kasutama ja kontrollima. Arendan enda ruumitunnetust, motoorseid ja sensoorseid oskusi. Omandan teadmisi oma tervise, hügieeni ja ohutuse kohta ning hakkan nende eest rohkem ise vastutama.		
	Kommentaar (lapse tugevused ja pädevused, mis vajavad veel arendamist)	Sammud tulevikuks
<i>liikumisaktiivsus ja vastupidavus</i>		
<i>rüht, istumine pingis, pliatsihoid</i>		
<i>koordinatsioon</i>		
<i>koolikeskkonnas orienteerumine ja töökoha korrashoid</i>		
<i>liigutuste muutmine juhiste järgi</i>		
<i>motoorne areng – käelihaste tegevus ning silma ja käe koostöö</i>		
<i>ohutu liikumine ja mängimine</i>		
<i>kuulmine ja nägemine</i>		
MINA ISIKUNA Arendan teadlikkust iseenda identiteedist. Olen võimeline oma käitumist kajastama ja kontrollima. Hakkan mõistma ja omaks võtma põhilisi moraalnorme ning leian enda moraalsed väärtused. Õpin ära tundma ja väljendama oma tundeid ja emotsioone, minu kujutlusvõime, loovus ja enesekindlus suurenevad.		

	Kommentaar (lapse tugevused ja pädevused, mis vajavad veel arendamist)	Sammud tulevikuks
<i>nimi, vanus ja sünnipäev</i>		
<i>tunnete ja mõtete väljendamine</i>		
<i>kohanemisvõime</i>		
<i>enda asjade eest hoolitsemine</i>		
<i>erutus- ja pidurdusprotsesside tasakaal</i>		
<i>tähelepanu koondamise võime</i>		
<i>järjekindlus, alustatu lõpule viimine</i>		
<i>uudishimu ja motivatsioon</i>		
MINA JA TEISED		
Arendan ja väärtustan nii enda kui ka teiste kultuuriidentiteeti. Õpin suhtlema ja koostööd tegema austaval ja vastutustundlikul viisil.		
	Kommentaar (lapse tugevused ja pädevused, mis vajavad veel arendamist)	Sammud tulevikuks
<i>oma pereliikmete ja nende nimede teadmine, õpetaja(te) nime(de) ja ülesannete teadmine</i>		
<i>kollektiivis kaaslastega arvestamine ning koos tegutsemise oskus, oma vastamisjärjekorra ootamine</i>		
<i>vaatlusoskus – oskus kuulata teiste juttu, uurida, koondada tähelepanu ka igavamale tegevusele</i>		
<i>tunnitöös osalemine</i>		
<i>täiskasvanu korraldustest, juhistest aru saamine ja nende täitmine</i>		
<i>algatusvõime</i>		
<i>hoiak kaasõpilaste ja ümbritseva suhtes</i>		
<i>suhtumine uutesse olukordadesse ja ülesannetesse</i>		
<i>abi palumine, küsimuste küsimine</i>		

<i>kodumaa ja kooli asukohariigi oluliste sümbolite tundmine</i>		
MINA JA MAAILM		
Arendan keelelisi pädevusi ja oskusi. Arendan põhjendamisoskust ning võimet enda tööd korraldada. Hakkan maailma avastama ja mõistma, mõtlen loovalt.		
	Kommentaar (lapse tugevused ja pädevused, mis vajavad veel arendamist)	Sammud tulevikuks
<i>kuulamine ja mõistmine</i>		
<i>kõne ja väljendusoskus</i>		
<i>lugemine ja mõistmine</i>		
<i>kirjutamine</i>		
<i>keelekasutuse areng</i>		
<i>laulude, luuletuste õppimine</i>		
<i>suhtumine ümbritsevasse maailma</i>		
<i>terviku mõtestatud tajumine (jutu seosed, detailid jms)</i>		
<i>ühise nimetaja leidmine ning asjade, olendite ja nähtuste jaotamine ühise tunnuse järgi</i>		
<i>lihtsama põhjendamisprotsessi järgimine (hüpotees, tegevus, järelused)</i>		
<i>ettekujutus ajast, tegevuste rühmitamine ajatunnuse järgi</i>		

LISA 2

Hindamisjuhend -- noorema kooliastme lõpuklassi (P5) õpioskuste kirjeldused /
Attainment Descriptors – Estonian Language (L1) at P5

OSA-OSKUSED	+ PUUDULIK	++ KASIN	+++ HEA	++++ SUUREPÄRANE
Kuulamine ja arusaamine	Õpilane kuulab erineva pikkusega tekste, kaasõpilaste ja õpetaja esitlusi ja selgitusi, kuid kuuldust arusaamine on puudulik .	Õpilane kuulab erineva pikkusega tekste, kaasõpilaste ja õpetaja esitlusi ja selgitusi, kuid kuuldust arusaamine on kasin .	Õpilane kuulab eesmärgistatult erineva pikkusega tekste, kaasõpilaste ja õpetaja esitlusi ja selgitusi ning saab kuuldust hästi aru.	Õpilane kuulab eesmärgistatult erineva pikkusega tekste, kaasõpilaste ja õpetaja esitlusi ja selgitusi ning saab kuuldust iseseisvalt suurepäraselt aru.
	ÕPILANE:	ÕPILANE:	ÕPILANE:	ÕPILANE:
	- mõistab iseseisvalt vaid lihtsaid ja lühikesi tekste ja lausungeid; - ei saa enamasti aru eakohastest tekstidest ega õpetaja ja kaasõpilaste esitlustest ja selgitustest.	- vajab kuuldu põhjal tegutsemiseks ja kuuldu mõistmiseks enamasti juhendaja abi; - suudab eristada olulist infot ebaolulisest vaid juhendaja abiga; - suudab teha kuuldust lihtsa kokkuvõtte vaid juhendaja abiga; - kasutab kuuldud infot vaid tuttavates või lihtsates olukordades.	- tegutseb kuuldu põhjal enamasti iseseisvalt ja eristab olulist infot ebaolulisest, vajades aeg-ajalt juhendamist; - eristab fakti arvamusest; - annab kuuldule oma sõnadega kokkuvõtva hinnangu, vajades aeg-ajalt juhendamist; - kasutab kuuldud infot erinevates olukordades ja kontekstides.	- tegutseb kuuldu põhjal ja eristab iseseisvalt olulist infot ebaolulisest; - eristab fakti arvamusest; - annab kuuldule oma sõnadega kokkuvõtva hinnangu; - kasutab kuuldud infot enesekindlalt erinevates olukordades ja kontekstides.

Rääkimine	Õpilase kaasarääkimise ja eneseväljendamise oskus erinevatel eakohastel teemadel on puudulik .	Õpilase kaasarääkimise ja eneseväljendamise oskus erinevatel eakohastel teemadel on kasin .	Õpilane oskab hästi erinevatel eakohastel teemadel kaasa rääkida ning väljendab end enamasti selgelt ja arusaadavalt.	Õpilane oskab suurepäraselt erinevatel eakohastel teemadel kaasa rääkida ning väljendab end selgelt ja arusaadavalt.
	ÕPILANE:	ÕPILANE:	ÕPILANE:	ÕPILANE:
	<ul style="list-style-type: none"> - ei suuda enamasti end arusaadavalt väljendada ja/või olukorrale vastavat suhtlusstiili valida; - jääb hätta kuuldu ja loetu kohta küsimuste esitamise ja/või hinnangute andmisega; - jääb hätta oma arvamuse ja seisukoha avaldamisega; - jääb hätta enda ja teiste töö kommenteerimise ja tagasisidestamisega; - jääb hätta mõttelt sidusa ja tervikliku ülesehitusega loo jutustamisega; - jääb hätta luuletuse või rolliteksti esitamisega. 	<ul style="list-style-type: none"> - väljendab end enamasti arusaadavalt, kuid vajab abi olukorrale vastava suhtlusstiili leidmisel; - suudab õpetaja abiga esitada kuuldu ja loetu kohta küsimusi, kuid ei anna iseseisvalt hinnanguid; - oskab suunamisel avaldada arvamust, reageerida vastulausele, kuid jääb hätta oma väidete põhjendamisega; - saab enamasti juhendamise abil hakkama enda ja teiste tööde kommenteerimise ja tagasisidestamisega; - jutustab abimaterjale kasutades mõttelt sidusa ja tervikliku ülesehitusega loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; - vajab abi luuletuse või rolliteksti esitamisel. 	<ul style="list-style-type: none"> - väljendab end enamasti selgelt ja arusaadavalt ning suudab valida olukorrale vastava suhtlusstiili; - esitab suunamisel küsimusi kuuldu ja loetu kohta ning annab hinnanguid; - oskab suunamisel avaldada arvamust, reageerida vastulausele, loobuda vajaduse korral seisukohast, põhjendada eakohaselt oma väiteid; - oskab juhendamise abil nii enda kui ka teiste tööd kommenteerida ja konstruktiivset tagasisidet anda; - jutustab mõttelt sidusa ja tervikliku ülesehitusega loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; - esitab luuletust või rolliteksti, püüdes jälgida 	<ul style="list-style-type: none"> - väljendab end selgelt ja arusaadavalt ning valib olukorrale vastava suhtlusstiili; - esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning annab hinnanguid; - avaldab arvamust, reageerib vastulausele, loobub vajaduse korral seisukohast, põhjendab eakohaselt oma väiteid; - oskab nii enda kui ka teiste tööd tunnustavalt kommenteerida ja konstruktiivset tagasisidet anda; - jutustab lodusalt mõttelt sidusa ja tervikliku ülesehitusega loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; - esitab ilmekalt luuletust või rolliteksti, jälgides esituse lodusust, selgust ja tekstitäpsust.

			esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust.	
Lugemine ja arusaamine	Õpilase funktsionaalse lugemise oskus on puudulik .	Õpilase funktsionaalse lugemise oskus on kasin .	Õpilase funktsionaalse lugemise oskus on hea .	Õpilase funktsionaalse lugemise oskus on suurepärase .
	ÕPILANE:	ÕPILANE:	ÕPILANE:	ÕPILANE:
	- loeb, kuid sageli ei mõista õpi-, ilu- ja elutarbelisi tekste; - ei tunne ära erinevaid tekstiliike ega suuda teksti olemust oma sõnadega edasi anda; - jääb hätta trükistest (raamat, ajaleht, ajakiri) vajaliku teabe leidmisega; - suudab vaid juhendaja abil leida teksti peamõtte; - ei tunne huvi lugemise vastu.	- loeb ja saab enamasti aru nii õpi-, ilu- kui ka elutarbelistest tekstidest; - tunneb ära erinevad tekstiliigid, kuid ei suuda nende olemust oma sõnadega edasi anda; - orienteerub trükistes (raamat, ajaleht, ajakiri), kuid ei suuda leida sealt vajalikku teavet; - vajab teksti peamõtte leidmisel juhendamist; - valib juhendamise abil oma lugemisvara.	- loeb ja saab aru nii õpi-, ilu- kui ka elutarbelistest tekstidest; - tunneb enamasti ära erinevad tekstiliigid ja seletab oma sõnadega nende olemust; - orienteerub trükistes (raamat, ajaleht, ajakiri) ja enamasti leiab sealt vajaliku teabe; - leiab enamasti iseseisvalt teksti peamõtte; - valib enamasti iseseisvalt oma lugemisvara.	- loeb ja saab suurepäraselt aru nii õpi-, ilu- kui ka elutarbelistest tekstidest; - tunneb alati ära erinevad tekstiliigid ja seletab oma sõnadega nende olemust; - orienteerub iseseisvalt trükistes (raamat, ajaleht, ajakiri) ja leiab sealt vajaliku teabe; - leiab iseseisvalt teksti peamõtte; - valib iseseisvalt oma lugemisvara.
Kirjutamine	Õpilase õigekirjaoskus ning kirjalik tekstiloome ja tekstide vormistamine on puudulik .	Õpilase õigekirjaoskus ning kirjalik tekstiloome ja tekstide vormistamine on kasin .	Õpilase õigekirjaoskus ning kirjalik tekstiloome ja tekstide vormistamine on hea .	Õpilase õigekirjaoskus ning kirjalik tekstiloome ja tekstide vormistamine on suurepärase .
	ÕPILANE:	ÕPILANE:	ÕPILANE:	ÕPILANE:
	- jääb ka juhendamise abil hätta õpitud õigekirja põhireeglite rakendamisega;	- teeb tihti vigu õpitud õigekirja põhireeglite rakendamisel;	- saab hästi hakkama õpitud õigekirja põhireeglite rakendamisega;	- rakendab vilunult kõiki õpitud õigekirja põhireegleid;

	<ul style="list-style-type: none"> - eksib ka juhendamise abil lihtlause, sh koondlause moodustamisel ja kirjavahemärgistamisel; - jääb ka juhendamise abil hätta etteantud materjalist kirjaliku kokkuvõtte koostamisega; - jääb ka juhendamise abil hätta kuuldu eakohase konspekterimisega; - ei suuda ka juhendamise abil kirjandit planeerida ega kirjutada; - jääb hätta eakohaste tekstide kirjutamisega käsitsi ja arvutil, enamasti ei mõista kirjutamise eesmärki ja funktsiooni; - jääb ka juhendamise abil hätta kirjaliku teksti vormistamisega; - jääb ka juhendamise abil hätta omaloominguliste tekstide kirjutamisega. 	<ul style="list-style-type: none"> - moodustab ja kirjavahe-märgistab vaid juhendamise abil lihtlauseid, sh koondlauseid; - vajab järjepidevat suunamist etteantud materjalist kirjaliku kokkuvõtte koostamisel; - oskab kuuldu vaid juhendamise abil eakohaselt konspekterida; - oskab vaid juhendamise abil kirjandit etappide kaupa planeerida ja kirjutada; - kirjutab juhendamise abil käsitsi ja arvutiga tekste, kuid vahel ei mõista kirjutamise eesmärki ja funktsiooni; - suudab vaid juhendamise abil vormistada kirjaliku teksti korrektselt; - kirjutab vaid individuaalse juhendamise abil erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid; - jääb tihti hätta omandatud keeleteadmiste rakendamisel tekstiloomes. 	<ul style="list-style-type: none"> - moodustab ja kirjavahemärgistab enamasti veatult lihtlauseid, sh koondlauseid; - oskab enamasti iseseisvalt koostada kirjalikku kokkuvõtet etteantud materjalist; - oskab kuuldu enamasti iseseisvalt eakohaselt konspekterida; - oskab enamasti iseseisvalt kirjandit etappide kaupa planeerida ja kirjutada; - kirjutab enamasti iseseisvalt käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste, võttes arvesse kirjutamise eesmärki, funktsiooni ja adressaati; - vormistab kirjaliku teksti enamasti korrektselt, seejuures on ka käekiri korralik ja loetav; - kirjutab enamasti iseseisvalt erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid, sh kirjeldavaid ja jutustavaid tekste; - rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes enamasti iseseisvalt. 	<ul style="list-style-type: none"> - moodustab ja kirjavahemärgistab vilunult lihtlauseid, sh koondlauseid; - oskab iseseisvalt koostada kirjalikku kokkuvõtet etteantud materjalist; - oskab kuuldu iseseisvalt eakohaselt konspekterida; - oskab iseseisvalt kirjandit etappide kaupa planeerida ja kirjutada; - oskab iseseisvalt käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste kirjutada, võttes arvesse kirjutamise eesmärki, funktsiooni ja adressaati; - vormistab kirjaliku teksti alati korrektselt, seejuures on ka käekiri korralik ja selgesti loetav; - kirjutab iseseisvalt erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid, sh kirjeldavaid ja jutustavaid tekste; - rakendab iseseisvalt tekstiloomes kõiki omandatud keeleteadmisi.
--	--	--	---	--

Keele- kasutuse areng	Õpilase keelekasutus on puudulik.	Õpilase keelekasutus on kasin.	Õpilase keelekasutus on hea .	Õpilase keelekasutus on suurepärase.
	ÕPILANE:	ÕPILANE:	ÕPILANE:	ÕPILANE:
	<ul style="list-style-type: none"> - eksib pidevalt häälikupikkuste märkimisel ja tal on suuri raskusi häälikusüsteemi tajumisega; - teeb silbitamisel ja poolitamisel palju vigu; - ei suuda rakendada õpitud reegleid sõnade kokku- ja lahkukirjutamisel; - jääb hätta liitsõna põhi- ja täiendsõna eristamisega; - ei suuda rakendada õpitud algustäheortograafia reegleid; - eksib pidevalt tegusõnade pööramisel; - ei tea eesti keele käändeid ega erista käandsõnu; - ei tunne lauses ära alust ega öeldist; - jääb hätta sõnadele antonüümide ja 	<ul style="list-style-type: none"> - tajub häälikusüsteemi, kuid eksib sageli häälikupikkuste märkimisel; - teeb silbitamisel ja poolitamisel vigu; - eksib õpitud reeglite rakendamisel sõnade kokku- ja lahkukirjutamisel; - eristab vaid juhendamise abil liitsõna põhi- ja täiendsõna; - teeb sageli vigu õpitud algustäheortograafia reeglite rakendamisel; - eksib sageli tegusõnade pööramisel ainsuses ja mitmuses, olevikus ja minevikus; - ei orienteeru eesti keele käänetes, eksib tihti käandsõnade eristamisel; - tunneb lauses vaid juhendamise abil ära aluse ja öeldise; - oskab juhendamise abil leida ja kasutada antonüüme ja sünonüüme; 	<ul style="list-style-type: none"> - tunneb häälikusüsteemi; - oskab silbitada ja poolitada; - rakendab õpitud reegleid sõnade kokku- ja lahkukirjutamisel; - eristab vähese juhendamise abil liitsõna põhi- ja täiendsõna; - kasutab enamasti õigesti algustäheortograafia reegleid, eristab nime ja nimetust ning pealkirja; - eksib harva tegusõnade pööramisel ainsuses ja mitmuses, olevikus ja minevikus; - tunneb hästi eesti keele käändeid, eristab käandsõnu; - tunneb lauses enamasti aluse ja öeldise ära; - oskab enamasti iseseisvalt leida sõnadele antonüüme ja sünonüüme, kasutab neid oma teksti mitmekesistamiseks; - kasutab enamasti iseseisvalt erinevaid sõnastikke ja teatmeteoseid; 	<ul style="list-style-type: none"> - tunneb suurepäraselt häälikusüsteemi; - oskab vilunult silbitada ja poolitada; - rakendab kokku- ja lahkukirjutamise reegleid vilunult; - eristab liitsõna põhi- ja täiendsõna; - kasutab vilunult algustäheortograafia reegleid, eristab nime ja nimetust ning pealkirja; - oskab tegusõnu ainsuses ja mitmuses, olevikus ja minevikus pöörata; - tunneb suurepäraselt eesti keele käändeid, eristab käandsõnu; - tunneb lauses ära aluse ja öeldise; - oskab iseseisvalt leida sõnadele antonüüme ja sünonüüme, kasutab neid oma teksti mitmekesistamiseks; - kasutab iseseisvalt erinevaid sõnastikke ja teatmeteoseid; - leiab koos kaaslase või rühmaga vastuseid probleemülesannetele;

	<p>sünonüümide leidmisel ning kasutamisel;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ei suuda kasutada sõnastikke ja teatmeteoseid; - jääb panustamisel hätta koos kaaslase või rühmaga probleemülesandeid lahendades; - jääb hätta kirjanduse mõistetes orienteerumisega. 	<ul style="list-style-type: none"> - kasutab vaid juhendamise abil erinevaid sõnastikke ja teatmeteoseid; - leiab koos kaaslase või rühmaga vastuseid probleemülesannetele, vajades seejuures pidevalt juhendaja abi; - vajab alati juhendaja abi kirjanduse mõistetes orienteerumisel. 	<ul style="list-style-type: none"> - leiab koos kaaslase või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele; - orienteerub õpitud kirjandusmõistetes hästi. 	<ul style="list-style-type: none"> - orienteerub õpitud kirjandusmõistetes suurepäraselt.
--	--	--	--	--